

Európska
komisia

JESEŇ 2015 ▶ Č. 54

panorama

inforegio

▶ Hnacia sila energetickej únie

S podporou politiky
súdržnosti

- ▶ Mobilizácia investícií
na podporu európskeho
hospodárstva
- ▶ Premena regiónov
prostredníctvom
inteligentnej
špecializácie
- ▶ Budovanie kapacít
a efektívnej verejnej
správy

Regionálnu
a mestskú
politiku

► **ÚVODNÍK** 3
Corina Creţuovă, európska komisárka pre regionálnu politiku

TÉMA
► **ENERGETICKÁ ÚNIA V PRAXI** 4-7

► **FINANČNÉ PROSTRIEDKY EÚ SA MOBILIZUJÚ, ABY POMOHLI GRÉCKU BUDOVAŤ UDRŽATEĽNÚ BUDÚCNOSŤ** 8-9

ROZHOVORY

► **GRÉCKO – REGIÓN THESÁLIA SA ORIENTUJE NA BUDÚCNOSŤ** 10-11

Dr Kostas Agorastos, guvernér regiónu Thesálie
► **REGIÓNY AKO PRIEKOPNÍCI BUDÚCEHO RASTU** 12-13

Markku Markkula, predseda Výboru regiónov
► **SLOVENSKO SA CHYSTÁ VIESŤ** 14-15

Ľubomír Vážny, podpredseda vlády pre investície
► **ESTÓNSKO: DŔAZA NA KONKURENCIESCHOPNOSŤ A RAST** 16-17

Sven Sester, minister financií
► **POSILŇOVANIE EFEKTÍVNEJ VEREJNEJ SPRÁVY** 18-19

► **INFORMOVANIE O FINANČNÝCH PROSTRIEDKOCH EÚ NA MIESTNEJ ÚROVNI** 20-21

► **POVEDOMIE OBČANOV O REGIONÁLNEJ POLITIKE EÚ A JEJ VNÍMANIE** 22-23
Výsledky najnovšieho prieskumu Eurobarometer

► **PREMENA REGIONÁLNYCH HOSPODÁRSTIEV PROSTREDNÍCTVOM INTELIGENTNEJ ŠPECIALIZÁCIE** 24-29

► **REGIOSTARS 2015** 30-31

► **VAŠIMI SLOVAMI** 32-35
Názory zúčastnených strán na politiku súdržnosti na obdobie rokov 2014–2020

► **NAJNOVŠIE SPRÁVY** 36-37

► **NOVÁ PRÍRUČKA K ANALÝZE NÁKLADOV A VÝNOSOV V PROCESSE HODNOTENIA PROJEKTOV** 38-39

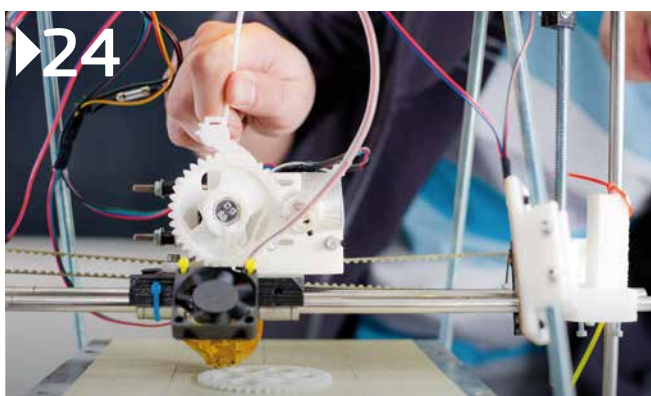
► **MERANIE POKROKU V PLNENÍ CIEĽOV STRATÉGIE EURÓPA 2020** 40-41

► **PROJEKTY** 42-43
Príklady projektov z Dánska a Grécka

► **PROGRAM** 44

Titulná strana: testovacie zariadenia na výrobu elektrickej energie z energie morských vln (Wave Hub, Spojené kráľovstvo).

Fotografie (strany):
Titulná strana: fotografiu poskytla spoločnosť Wave Hub Ltd.
Strany 3, 8, 19, 28–29, 31, 37, 38: ©Európska komisia
Strany 4–7: Spojené kráľovstvo: fotografiu poskytla fakulta Welsh School of Architecture – Cardiffská univerzita; Estónsko: ©Kaarel Langemets; Francúzsko: Laurent Ghekiere ©Union sociale pour l'habitat
Strana 9: ©Discoveroom
Strany 10–11: ©Región Thesálie
Strana 12: ©Výbor regiónov
Strany 13, 26: ©Shutterstock
Strany 14–15: Úrad vlády Slovenskej republiky
Strana 16: ©Ministerstvo financií, Estónsko
Strana 17: ©Seaplane Harbour/A.-Maasik
Strana 21: ©Maciej Śmiarowski/KPRM
Strany 32–35: Írsko ©MEFSS; Litva ©Ministerstvo financií, Litva; Portugalsko ©azores.gov.pt
Strana 36: ©INSULEUR/Clément Bonnay
Strany 42–43: Grécko ©Incredibleblue; Dánsko ©Little Smart Things

Tento časopis sa tlačí v angličtine, francúzštine, nemčine, bulharčine, gréčtine, španielčine, taliančine, poľštine a rumunčine na recyklovanom papieri.

Je dostupný v 22 jazykoch EÚ na adrese

http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/information/publications/panorama-magazine/

Obsah tohto vydania bol uzavretý v august 2015.

PRÁVNE UPOZORNENIE

Európska komisia ani žiadna osoba konajúca v jej mene nenesú zodpovednosť za možné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii ani za chyby, ktoré sa môžu objaviť napriek dôslednej príprave a kontrole. Obsah tejto publikácie nemusí nevyhnutne odrážať stanovisko alebo názory Európskej komisie.

ISSN 1725-826X

© Európska únia, 2015

Reprodukcia povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

Na použitie/reprodukciiu materiálu tretích strán chráneného autorskými právami, ktorý je tak označený, je potrebné získať povolenie od vlastníka (vlastníkov) autorských práv.

▶ ÚVODNÍK

Corina Crețu
Európska komisárka
pre regionálnu politiku

Po nedávnej dohode o novom programe podpory pre Grécko Komisia oznámila, že do roku 2020 poskytne viac ako 35 miliárd EUR z rozpočtu EÚ na podporu pracovných miest a rastu gréckeho hospodárstva.

Na obnovu hospodárstva Grécka prispievajú najmä európske štrukturálne a investičné fondy. Prostredníctvom operačných programov prijatých v decembri minulého roku má Grécko v priebehu obdobia 2014–2020 získať viac ako 20 miliárd EUR na podporu investícií do výskumu a inovácií, IKT, konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, energetickej účinnosti, udržateľného rozvoja miest, vzdelávania a sociálneho začleňovania. Pre grécke orgány je to príležitosť premieňať tieto ciele na realitu.

Energetická únia

Aktívne pripravujeme balík energetickej únie, ktorý Komisia prijala vo februári 2015. Určuje stratégiu, ktorá má za cieľ vytvoriť odolnú energetickú úniu s perspektívnou politikou v súvislosti so zmenou klímy. Keďže súčasťou energetickej stratégie je veľmi silný regionálny rozmer, politika súdržnosti EÚ bude zohrávať kľúčovú úlohu pri realizácii energetickej únie v praxi. Stane sa tak prostredníctvom výrazného zvýšenia finančných prostriedkov určených na rozvoj nízkouhlíkového hospodárstva vrátane investícií do udržateľnej energie (energetickej účinnosti, obnoviteľnej energie a inteligentných rozvodných sietí) a udržateľnej multimodálnej mestskej mobility. Členské štáty už na tieto ciele vyčlenili zhruba 38 miliárd EUR v dohodách o partnerstve.

Open Days

Téma tohtoročného podujatia OPEN DAYS je „Európske regióny a mestá: partneri pre investície a rast“. Európsky týždeň regiónov a miest 2015 sa zameria na malé a stredné podniky a tvorbu pracovných miest, jednotný digitálny trh, energiu, a mestský a vidiecky rozvoj.

Približne 351,8 miliardy EUR finančných prostriedkov politiky súdržnosti, ktoré sú k dispozícii na investície do európskych regiónov, miest a reálnej ekonomiky v období 2014–2020, z nej robia hlavný investičný nástroj EÚ a podujatie OPEN DAYS 2015 bude dokonalým fórom, kde si vnútroštátne a regionálne riadiace orgány, príjemcovia a inštitúcie EÚ budú môcť vymeniť názory a rozvinúť vhodné a pragmatické prístupy využívania finančných prostriedkov.

Súčasťou podujatia OPEN DAYS bude aj finále ročníka 2015 ocenení RegioStars, na ktorom opäť niektoré z najinovatívnejších a najinšpiratívnejších projektov podporených z finančných prostriedkov politiky súdržnosti predstavujú svoje vzrušujúce a originálne iniciatívy v oblastiach inteligentného, udržateľného, inkluzívneho rastu a transformácie miest. O tieto prestížne ocenenia bude súťažiť 17 projektov, ktoré boli vybraté spomedzi 143 uchádzačov.

▶ ENERGETICKÁ ÚNIA V PRAXI

Balík energetickej únie Európska komisia prijala vo februári 2015. Určuje stratégiu, ktorá má za cieľ dosiahnuť odolnú energetickú úniu v kombinácii s perspektívnou politikou v súvislosti so zmenou klímy. Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku aktívne pripravovalo balík energetickej únie a prostredníctvom svojich investičných programov bude hrať kľúčovú rolu pri zavádzaní nízkouhlíkového hospodárstva v Európe do praxe.

Nová stratégia energetickej únie obsahuje päť úzko prepojených a vzájomne sa podporujúcich rozmerov politiky:

- ▶ energetická bezpečnosť,
- ▶ úplne integrovaný vnútorný trh s energiou,
- ▶ energetická účinnosť,
- ▶ znižovanie uhlíkových emisií hospodárstva,
- ▶ výskum, inovácie a konkurencieschopnosť.

Hlavnú rolu pri realizácii vhodných investícií v týchto oblastiach hrá politika súdržnosti a v praxi môže poskytnúť kľúčovú podporu. Prispieje najmä väčším objemom finančných prostriedkov určených na nízkouhlíkové hospodárstvo, výraznejším využitím finančných nástrojov, väčšou mierou technickej pomoci a budovania kapacít, aby pomohla členským štátom a regiónom pri rozvoji a realizácii príslušných projektov. Tieto investície významne prispievajú k stratégii energetickej únie po všetkých stránkach.

Dôležité prepojenie

Politika súdržnosti je kritickým prvkom stratégie energetickej únie, pretože poskytuje priame prepojenie medzi tvorcami politík v regiónoch a mestách. Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku má mnohoročné skúsenosti s fungovaním na cezhraničnej, regionálnej a miestnej úrovni, čo je dôležité pri praktickej realizácii v teréne.

V rámci operačných programov členských štátov na obdobie 2014–2020 sa na nízkouhlíkové investície (v súvislosti s tematickým cieľom 4) vyčlenilo zhruba 39 miliárd EUR, čo je dvojnásobok sumy z predchádzajúceho programového obdobia. Nízkouhlíkové hospodárstvo zahŕňa investície do udržateľnej energie (energetickej účinnosti, obnoviteľnej energie a inteligentných rozvodných sietí) i do udržateľnej multimodálnej mestskej mobility vrátane súvisiaceho výskumu a inovácií.

K dispozícii sú aj finančné prostriedky na zníženie uhlíkových emisií v doprave, prechod na iné spôsoby dopravy a inteligentnú energetickú infraštruktúru (v rámci tematického cieľa 7).

Investičné priority

Investície do udržateľnej energie sú výrazne zamerané na energetickú účinnosť, zvlášť v domácnostiach a verejných budovách (alebo inej verejnej infraštruktúre), ako aj v podnikoch (najmä v malých a stredných podnikoch). Značné finančné prostriedky sú vyčlenené na investície do obnoviteľnej energie, vysoko účinnej kogenerácie a diaľkového vykurovania a do inteligentných rozvodných sietí.

Politika súdržnosti podporuje aj investície do infraštruktúry systémov inteligentnej distribúcie, uloženia a prenosu plynu a elektrickej energie najmä v menej rozvinutých regiónoch. Takáto infraštruktúra musí prispievať k rozvoju inteligentných systémov a dopĺňať investície, ktoré podporujú prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo.

Finančné prostriedky politiky súdržnosti podporujú aj znižovanie uhlíkových emisií v odvetví dopravy, ktorá sa vďaka tomu stáva energeticky účinnejšou a dosahuje posun k iným spôsobom dopravy. Investície sa zamerajú hlavne na udržateľnú multimodálnu mestskú dopravu, železničnú dopravu, vodné cesty, uľahčenie multimodálneho cestovania, inteligentné systémy dopravy, čistejšie vozidlá verejnej dopravy a alternatívne palivá.

Získavanie súkromných investícií

Očakáva sa, že súkromné zdroje financovania pokryjú podstatnú časť investícií v energetickej oblasti, keďže projekty v rámci investícií do energetickej účinnosti zväčša prinášajú výnosy z predaja obnoviteľnej energie alebo vo forme zníženia nákladov na energiu. Verejnú podporu možno poskytnúť v prípadoch, keď sponzori projektov nedokážu pritiahnúť dostatok finančných zdrojov z trhu alebo v rámci projektov nie je možné investície splatiť v plnom rozsahu.

Zvyšuje sa miera využitia finančných nástrojov, aby sa dosiahlo lepšie využitie obmedzených verejných financií. Investičný plán Komisie predpokladá, že zhruba 20% investícií do nízkouhlíkových projektov bude podporených cez finančné nástroje.

Financovanie EÚ využíva dodatočné verejné a súkromné finančné prostriedky poskytovaním podpory vo forme pôžičiek, záruk a vlastného imania. Ďalšou výhodou finančných nástrojov, zvlášť pôžičiek a vlastného imania, je to, že vďaka

SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

Prvý „inteligentný“ uhlíkovo energeticky pozitívny dom financovaný z EFRR

Odborníci na nízkouhlíkové technológie z Cardiffskej univerzity vo Walese navrhli a postavili prvý špecializovaný nízkoenergetický inteligentný dom v Spojenom kráľovstve, ktorý dokáže do vnútroštátnej elektrickej siete dodať väčšie množstvo energie, aké sám spotrebuje.

Jeho návrh a výstavba boli súčasťou projektu SOLCER inštitútu nízkouhlíkového výskumu Wales Low Carbon Research Institute (a čiastočne financované z EFRR). Jedinečný dizajn po prvýkrát kombinuje znížený energetický dopyt, zdroj obnoviteľnej energie a uskladnenie energie, čím vytvára energeticky pozitívny dom.

S cieľom výrazne znížiť energetický dopyt bola pri stavbe domu použitá vysoko účinná tepelná izolácia, ktorá znižuje prepúšťanie vzduchu. Inovatívny energeticky účinný dizajn zahŕňa nízkouhlíkový cement a štruktúrne izolované panely. Strecha smerujúca na juh obsahuje sklenené solárne fotovoltaické panely, ktoré sú úplne začlenené do dizajnu budovy a umožňujú prirodzené osvetlenie podkrovia.

ESTÓNSKO

Finančné prostriedky na renováciu viacbytových budov

V roku 2009, uprostred finančnej a hospodárskej krízy, Estónsko založilo pôžičkový fond pre viacbytové budovy. Stalo sa tak prvou krajinou, ktorá presmerovala štrukturálne fondy EÚ do programov obnovy bytových budov. Nástroj spojil prostriedky vo výške 17,7 milióna EUR z EFRR, 28,8 milióna v rámci pôžičky z Rozvojovej banky Rady Európy (CEB) a 20,2 milióna EUR z vnútroštátnych zdrojov. Realizovala ho národná podporná rozvojová banka KREDEX ako správca holdingového fondu a dve komerčné banky ako finanční prostredníci.

Doteraz sa renovovalo viac ako 600 budov (údaj z novembra 2014), vďaka čomu sa zlepšila energetická účinnosť a životné podmienky vo viac ako 22 000 bytoch. Schéma, ktorú možno kombinovať s pomocou pri rozvoji projektov a grantmi založenými na výkone, pripravila pôdu súkromnému financovaniu v tomto odvetví na obdobie 2014–2020.

Pozrite si aj článok o energeticky účinných renováciách obytných domov v [Litve na strane 34](#).

.....

svojmu revolvingovému charakteru dokážu poskytovať podporu aj po skončení programového obdobia. Granty možno naďalej použiť ako doplnok napríklad na podporu celkových renovácií budov, ktoré presahujú minimálne zákonné energetické výkonnostné požiadavky, na vývoj inovatívnych technológií alebo na riešenie sociálnych problémov.

Členské štáty a regióny však musia zaistiť, aby verejné financovanie nenahrádzalo súkromné investície, ale ich dopĺňalo a umocňovalo.

Finančné nástroje

Riadiacim orgánom sa odporúča, aby preskúmali, či by sa väčšou mierou využitia finančných nástrojov nedosiahol väčší účinnok. V rámci podpory využívania finančných nástrojov možno použiť štandardné nástroje, ako je napríklad finančný nástroj pôžičiek v súvislosti s energetickou účinnosťou a obnoviteľnými energiami v obytných budovách a tzv. „renovačná pôžička“.

Európska investičná banka a Komisia spustili platformu špecifickej technickej podpory *fi-compass*, ktorá poskytuje praktické poznatky a vzdelávacie nástroje v oblasti využívania finančných nástrojov. Webová stránka platformy *fi-compass* ponúka usmerňujúce dokumenty, príručky a prípadové štúdie pre riadiace orgány, finančných prostredníkov a iné zainteresované strany.

Sieť pre riadiace orgány

GR pre regionálnu a mestskú politiku a GR pre energetiku spustili neformálnu sieť riadiacich orgánov a orgánov pôsobiacich v oblasti energetickej hospodárnosti (EMA), ktorá má podporiť členské štáty v realizácii investícií do energetickej oblasti. Jej cieľom je pravidelne organizovať stretnutia predstaviteľov orgánov z energetickej oblasti a riadiacich orgánov politiky súdržnosti, čím chce zabezpečiť dobrú komunikáciu a optimalizovať zacielenie projektov.

Členovia siete majú najlepšie predpoklady na to, aby rozumeli prepojeniam medzi cieľmi politiky energetickej únie a finančnými prostriedkami politiky súdržnosti, predvídali spôsoby, ako zosúladiť potreby investícií do energetickej oblasti s potrebami regiónov, diskutovali o problémoch a nachádzali riešenia.

Inteligentná špecializácia

GR pre regionálnu a mestskú politiku, GR pre energetiku a Spoločné výskumné centrum (JRC) Komisie spolu v máji 2015 vytvorili platformu inteligentnej špecializácie v oblasti energetiky. Platforma so sídlom v JRC v Seville sa sústreďuje najmä na energetické inovácie a širšie využívanie energetických projektov v regiónoch a mestách EÚ ([viac informácií nájdete v časopise Panorama č. 53](#)).

Udržateľná energia je jednou z najbežnejších priorít inteligentnej špecializácie. Viac ako 100 členských štátov alebo regiónov (alebo dve tretiny účastníkov zaregistrovaných v platforme inteligentnej špecializácie) si stanovilo výskum, technologický rozvoj a inovácie v rámci udržateľnej energie ako prioritu vnútroštátnych alebo regionálnych stratégií inteligentnej špecializácie.

Energetické *acquis* – stimul na implementáciu

Stále existuje mnoho oblastí, v ktorých sa schválené právne predpisy EÚ riadne netransponujú do vnútroštátnych právnych predpisov. Zvyčajne to vedie ku konaniu o porušení právnych predpisov proti príslušným členským štátom, ktoré môže byť zdĺhavé a veľmi nepríjemné. V rámci nového

procesu predchádzajúceho schválenia v reformovanej politike súdržnosti, ktorý je známy ako „predbežná podmienenosť“, možno prijatie príslušných ustanovení právnych predpisov stanoviť ako podmienku prijatia finančných prostriedkov.

Množstvo týchto predbežných podmienok je priamo prepojených so smernicami EÚ v energetickej oblasti, napríklad so smernicou o energetickej hospodárnosti budov, smernicou o energetickej účinnosti alebo smernicou o zdrojoch obnoviteľnej energie (ZOE). Pre členské štáty sú dodatočnou motíváciou, ktorá ich podnecuje k tomu, aby splnili to, čo schválili. Podmienky sa ukázali ako dôležité „stimuly“ konania a už urýchľujú preberanie príslušného energetického *acquis* EÚ členskými štátmi.

Vedúce postavenie a chýbajúci článok

V oblasti energetickej účinnosti budov EÚ ukazuje cestu prostredníctvom smernice o energetickej hospodárnosti budov a smernice o zdrojoch obnoviteľnej energie (ZOE), keďže tieto

FRANCÚZSKO

EFRR podporuje investície do udržateľnej energie v oblasti sociálneho bývania

Počas programového obdobia 2007–2013 francúzske regióny hromadne pretvorili programy EFRR, aby mohli financovať energetickú obnovu v oblasti sociálneho bývania. Na urýchlenie energetickej obnovy sa vytvoril špecifický finančný nástroj (*éco-prêt logement social*) a finančné prostriedky EFRR sa využili v grantovej schéme ako dodatočný finančný zdroj. Priemerná investícia EFRR na obydľie bola 3 276 EUR (17% z celkovej investície) a výhody zlepšenej energetickej hospodárnosti mohli využívať takmer 60 000 domácností. Vytvorilo sa zhruba 15 000 miestnych pracovných miest.

Francúzsky plán energetickej obnovy budov, ktorý bol spustený v roku 2013, si stanovil ambiciózne cieľ obnoviť 500 000 obydľí za rok, aby tak reagoval na environmentálne, hospodárske a sociálne problémy (energetická chudoba).

smernice zdokonaľujú vnútroštátne stavebné zákony a zvyšujú štandardy energetickej účinnosti stavieb a renovácií.

S podporou politiky súdržnosti dnes EÚ poskytuje úplný rámec politik na budovanie energetickej účinnosti a poskytuje aj chýbajúci článok – finančné prostriedky.

Nad rámec financovania

Politika súdržnosti ide ďaleko nad rámec financovania. Zabezpečuje aj kľúčové nápomocné prostriedky, ako je technická pomoc, budovanie kapacít a podpora ďalšieho využitia finančných nástrojov, čo ukazujú niektoré už spomenuté iniciatívy.

Politika je dôležitá aj pri zvažovaní územného rozmeru. Makroregionálne stratégie EÚ (oblasť Baltského mora, podunajská a jadransko-iónska oblasť a Alpy), ako aj európska územná spolupráca (INTERREG) môžu v tomto ohľade hrať dôležitú úlohu prostredníctvom ďalšej propagácie a podpory riešenia problémov v súvislosti s energiou vrátane výmeny poznatkov a skúseností. Politika súdržnosti ponúka aj špecifickú podporu pre integrovaný mestský rozvoj a cezhraničné plánovanie.

Budúcnosť

Potreby investícií v energetickej oblasti sú obrovské a konečným cieľom politiky je zabezpečiť riešenie situácií, v ktorých trh zlyháva, a vytvoriť tak životaschopné trhy. Zároveň je potrebné zohľadňovať celkový cieľ politiky súdržnosti, ktorým je hospodárska, sociálna a územná súdržnosť. Počas mnohých rokov skúseností s riadením regionálneho rozvoja v celej Európe si Komisia vybudovala súbor regionálnych a miestnych vedomostí a má ideálnu pozíciu na to, aby mohla v rámci politiky prinášať integrovaný prístup.

V súlade s niektorými kľúčovými cieľmi energetickej únie investície politiky súdržnosti pomôžu znížiť drahý dovoz energie, diverzifikovať energetické zdroje, riešiť problém energetickej chudoby, znížiť emisie, ako aj vytvoriť pracovné miesta a podporiť malé a stredné podniky. Investície v energetickej oblasti tiež podporia regionálny rast a vytvoria podnikateľské príležitosti pre mnoho podnikov vrátane malých a stredných podnikov v stavebnom odvetví. Takto politika súdržnosti prispeje k všetkým piatim rozmerom energetickej únie.

VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/policy/themes/low-carbon-economy/

► FINANČNÉ PROSTRIEDKY EÚ SA MOBILIZUJÚ, ABY POMOHLI GRÉCKU BUDOVAŤ UDRŽATEĽNÚ BUDÚCNOSŤ

Grécko aktuálne čelí jednému z najkritickejších momentov svojej modernej histórie. V tomto kontexte oznámenie Komisie o pláne „Pracovné miesta a rast“ vytvára šancu na vybudovanie produktívneho a inovatívneho hospodárstva, ktoré bude založené na súdržnosti a udržateľnej budúcnosti.

Komisia v rámci dohody o novom programe podpory pre Grécko oznámila, že do roku 2020 zmobilizuje viac ako 35 miliárd EUR z rozpočtu EÚ na podporu pracovných miest a rastu gréckeho hospodárstva.

K tejto sume prispievajú najmä európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF). Prostredníctvom operačných programov prijatých v decembri minulého roku má Grécko v priebehu obdobia 2014–2020 získať viac ako 20 miliárd EUR na podporu investícií do výskumu a inovácií, IKT, konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, energetickej účinnosti, udržateľného rozvoja miest, vzdelávania a sociálneho začleňovania.

Vynakladá sa mnoho úsilia, aby Grécko mohlo prekonať aktuálne problémy a vykročiť na cestu udržateľnej obnovy. Zavádza sa zacielený investičný plán, ktorý má priviesť grécke hospodárstvo späť na cestu prosperity a umožní zdrojom EÚ (najmä EŠIF), aby fungovali ako katalyzátor ďalších súkromných a vnútroštátnych verejných investícií. Má poskytnúť gréckym firmám trhové príležitosti na rast, umožniť rozvoj inovatívnych a technologických kapacít a využiť konkurenčné výhody krajiny, pričom sa zároveň zlepši výkonnosť verejného sektora a poskytovanie služieb občanom.

Podpora EÚ pre verejné investície

Počas 34 rokov členstva v EÚ Grécko výrazne ťažilo z európskej solidarity. Od jeho vstupu v roku 1981 sa v rámci politik súdržnosti, rozvoja vidieka a rybného hospodárstva v Grécku

► ZĽAVA DOPRAVA:
VALDIS DOMBROVSKIS, podpredseda Európskej komisie zodpovedný za euro a sociálny dialóg;
CORINA CREȚUOVĂ, komisárka pre regionálnu politiku;
GIORGIOS STATHAKIS, grécky minister hospodárstva, infraštruktúry, prepravy a cestovného ruchu.

JEREMIE PODPORUJE ZAČÍNAJÚCE PODNIKY V OBLASTI TECHNOLOGIÍ

Počas obdobia 2007–2013 boli grécke začínajúce podniky v oblasti technológií podporované cez skupinu IKT fondov rizikového kapitálu s podporu EÚ.

Digitálne podniky v Grécku získali tieto finančné prostriedky prostredníctvom iniciatívy JEREMIE vďaka založeniu holdingového fondu JEREMIE, nástroju, ktorý sprostredkoval finančné prostriedky z EFRR a Európskeho investičného fondu. Následne sa vytvorili štyri fondy rizikového kapitálu (financované v rámci operačného programu EFRR „Digitálne zblížovanie“ a priťahli 30% súkromného kapitálu).

Do júna 2015 celkové finančné prostriedky z holdingového fondu JEREMIE určené na vytvorenie 45 inovatívnych podnikov dosiahli sumu 20,3 milióna EUR. Začínajúce podniky sa zameriavajú na digitálne aplikácie v oblastiach, ako je cestovný ruch, zábava, vydávanie hudby, maloobchod, biotechnologické produkty a prijímanie zamestnancov. Prečítajte si viac o dvoch takýchto úspešných projektoch financovaných cez holdingový fond JEREMIE: Discoveroom predstavujeme na ďalšej strane a o projekte Incredibleblue píšeme v článku [na strane 42](#).

investovalo viac ako 73 miliárd EUR vo forme podpory Spoločenstva (do konca roka 2014).

Hoci tieto finančné prostriedky významne prispeli k posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti Grécka, stále je potrebné veľa urobiť v oblasti modernizácie a diverzifikácie jeho hospodárstva zvlášť prostredníctvom podpory inovácií a podnikania, ktorá bude zameraná na malé a stredné podniky. Zároveň treba modernizovať verejný sektor a podporiť tak hospodársky rozvoj a sociálne potreby.

DISCOVEROOM

Projekt Discoveroom vytvoril inovatívnu aplikáciu pre malé podnájmy, penzióny a ubytovne, ktorá poskytuje vlastníkovi všetky potrebné nástroje na riadenie a propagovanie ich podnikania. Aplikácia existuje necelé dva roky a už ju využíva viac ako 2 000 majiteľov nehnuteľností. Spoločnosti sa podarilo rozšíriť aktivity na medzinárodnú úroveň a pritiahnúť zákazníkov z viac ako 50 krajín. Začínajúci podnik prijal investície v dvoch kolách – predštartovacie finančné prostriedky v októbri 2013 a štartovacie finančné prostriedky v júli 2014.

Tieto finančné prostriedky poskytli aj rozhodujúcu podporu počas prebiehajúcej hospodárskej krízy, keďže tvorili zhruba 85% celkových verejných investícií v krajine v roku 2013. Bez politiky súdržnosti by HDP za rok 2013 bolo nižšie o 3,3%.

Konkrétna činnosť

Projekty financované EÚ podporili prakticky každú sféru života v Grécku. Od novembra 1992 EÚ investovala do infraštruktúry zhruba 5 miliárd EUR, vďaka čomu môžu napríklad tisíce Aténčanov cestovať metrom. Miliómy turistov si môžu pozrieť múzeum Akropoly, ktoré bolo otvorené v roku 2009 vďaka podpore EÚ. Desaťtisíce gréckych študentov využívajú stovky nových škôl vybudovaných pomocou finančných prostriedkov EÚ. Asi 990 000 občanov ťaží z projektov v oblasti vodohospodárstva a ďalších 350 000 ľudí zo zlepšenia hospodárenia s odpadovými vodami. Pripojenie k širokopásmovému internetu získalo ďalších 800 000 občanov.

EFRR v období 2007–2013 tiež vyčlenil viac ako 334 miliónoch EUR na zlepšenie infraštruktúry nemocníc a primárnej

zdravotnej starostlivosti. Komisia pracuje aj na riešení následkov záplav, ktoré postihli stredné Grécko a povodie rieky Evros.

Zacielené budúce investície

Podporný balík v hodnote 35 miliárd EUR, ktorý Komisia oznámila na obdobie 2014–2020, zahŕňa 20 miliárd EUR z EŠIF a viac ako 15 miliárd EUR určených na priame platby poľnohospodárom a podporné opatrenia v rámci poľnohospodárskych trhov.

Plán „Pracovné miesta a rast“ podporí investície do ľudí a spoločností, čím prospeje gréckemu hospodárstvu a poskytne udržateľnú stratégiu na prekonanie krízy. Grécke orgány môžu teraz začať plniť tieto ciele prostredníctvom kvalitných projektov, ktoré zvýšia objem inovácií a produktívnych investícií v malých a stredných podnikoch, zvýšia energetickú účinnosť a vybudujú kľúčovú infraštruktúru. EÚ môže uľahčiť aj výmenu znalostí v rámci osvedčených postupov, technickú pomoc alebo rozšírenie administratívnej kapacity.

Všetky tieto činnosti majú za cieľ položiť základy produktívneho a inovatívneho hospodárstva, ktoré môže občanom priniesť udržateľnú budúcnosť a nadaným podnikateľom umožniť účinne sa presadiť na globálnom trhu.

► VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/newsroom/news/2015/07/a-new-start-for-jobs-and-growth-in-greece-commission-mobilises-more-than-eur35-billion-from-the-eu-budget

► REGIÓN THESÁLIA SA ORIENTUJE NA BUDÚCNOŠŤ

Gréckemu regiónu Thesália sa hospodárska kríza krajiny nevyhla, ale finančné prostriedky EÚ počas nej zvýšili jeho odolnosť. Dr. Kostas Agorastos, guvernér regiónu Thesália, hovorí o tom, ako regionálna spolupráca, politika súdržnosti a finančné prostriedky EÚ pomáhajú zmierniť vplyv vnútroštátneho dlhu.

► Ako by sa podľa vás, predsedu gréckych regiónov, mala podporovať spolupráca medzi Gréckom a inými členskými štátmi?

Regionálna spolupráca a spoločné programy, hlavne v rámci spolufinancovania EÚ, sú kľúčom pri zblížovaní európskych regiónov. Zúčastňujeme sa na programoch nadnárodnej spolupráce a naďalej sa budeme zapájať do nových iniciatív v novom programovom období. Grécke regióny spolupracujú aj s miestnymi orgánmi v iných regiónoch EÚ, aby posilnili spoluprácu a rozvíjali obchod s cieľom zlepšiť regionálne hospodárstvo a zabezpečiť prínos pre občanov a životné prostredie. V období 2014–2020 sa takáto miestna spolupráca už realizuje prostredníctvom regionálnych inovatívnych stratégií pre inteligentnú špecializáciu.

► Regionálny operačný program (ROP) regiónu Thesália na obdobie 2014–2020 bol prijatý 18. decembra 2014. Aké kroky nasledovali?

Na vnútroštátnej aj regionálnej úrovni sa podnikli významné kroky smerujúce k odštartovaniu realizácie programov,

napríklad prijatie zákona o riadení, kontrole a realizácii rozvojových programov na obdobie 2014–2020.

V polovici roka 2015 sa konali prvé stretnutia monitorovacích výborov národného strategického referenčného rámca (NSRR) 2014–2020, počas ktorých sa schválili špecializované odvetvia a kritériá financovania. Práve pripravujeme pozvánky pre projekty, ktoré majú záujem o podanie návrhov.

Zároveň všetky regióny rozvíjajú celú škálu činností v rámci legislatívnych a inštitucionálnych nariadení. Cieľom regiónu Thesália je podniknúť kroky v našich programoch, ktoré možno okamžite realizovať. V rámci ostatných programov všetky regióny spolupracujú s príslušnými ministerstvami, aby občania ani miestne trhy netrpeli žiadnymi zdržaniami.

Po ukončení regionálneho plánu hospodárenia s tuhým odpadom a stratégie pre sociálne začleňovanie a boj proti chudobe prišla na rad orientácia na špecializáciu v rámci prvej pilotnej fázy regionálnych stratégií pre inteligentnú špecializáciu (RIS3). Druhý programový monitorovací výbor na jeseň v roku 2015 sa tiež zameria na spustenie nového akčného balíka, ktorého kľúčovým cieľom je zapojiť v každej fáze miestne orgány a občiansku spoločnosť.

Rozvojová stratégia regiónu sa zameriava na vytvorenie protívahy negatívneho trendu v jeho sociálno-ekonomickej trajektórii a snaží sa o preorientovanie rozvojového modelu smerom k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rozvoju. Stratégia je založená na ROP 2014–2020 a finančných prostriedkoch, ktoré by podľa očakávania mali prichádzať do regiónu zo sektorových programov.

►Dôležitou zmenou pri realizácii gréckej politiky súdržnosti je to, že každý región riadi svoj vlastný program. Ako sa regióny pripravujú na túto výzvu?

Od spustenia NSRR 2007–2013 regióny preukázali, že dokážu zvýšiť úroveň čerpania finančných prostriedkov, dokončiť začaté projekty, urýchliť realizáciu a nasmerovať zdroje do hospodárstva. Za doterajší úspech vďačíme tomu, že každý región má svoj vlastný program. Ak sa však chceme vyhnúť nadmernej byrokracii, potrebujeme reformy. Potrebujeme proces schvaľovania a prenosu zodpovedností, aby sektorové programy, ktoré majú vplyv na regióny, bolo možné plánovať podľa komplexných návrhov s konkrétnou pridanou hodnotou.

Musíme byť opatrní v súvislosti s kvalitou demokratickej správy a vytvárať moderný nestranný verejný sektor s rýchlymi a zjednodušenými postupmi, ktorý však bude vedieť reagovať na kritické sociálne problémy a výzvy.

►Grécko sa usiluje o ukončenie krízy. Ako môže politika súdržnosti v regióne Thesálie podporiť rast a tvorbu pracovných miest?

Kríza prišla do regiónu Thesálie neskôr ako do iných regiónov, zasiahla ho však intenzívnejšie. Od spustenia programu NSRR v roku 2011 a prostredníctvom účasti na projektoch, ktoré boli financované sektorovými programami, dosiahol región Thesálie veľa cieľov. Dvomi takýmito úspechmi sú zvýšenie miery čerpania finančných prostriedkov z 19 % na 86 % a rýchlosť realizácie projektov. Dokončené diela, ako sú hlavné cestné ťahy, nemocnice, kultúrne projekty, protipovodňová ochrana a projekty v rámci vzdelávania, sú príkladom toho, ako regionálna vláda dokáže realizovať politiku súdržnosti.

Regióny sa však spoliehajú na štátne financovanie a s ukončením NSRR 2007–2013 sú tiež problémy. Situácia týkajúca sa financovania je nestála a financovanie potrebuje štrukturálne zmeny, inak sa krajina môže naďalej stretávať s problémami. Projekty budú stále viac zaostávať, ľudia budú prichádzať o prácu, podnikateľské zručnosti sa nebudú rozvíjať, konkurencieschopnosť bude nízka a krajina zažije nižší rast. Možno pri vykonávaní projektov potrebujeme zvážiť zálohové platby. NSRR 2007–2013 je potrebné predĺžiť o jeden rok.

Zmeny financovania považujeme za absolútne nevyhnutné na rozvoj podnikateľskej sféry, výskumu, inovácií a rastu. Ak má dohoda o partnerstve na obdobie 2014–2020 predstaviť skutočnú pomoc, financovanie musí prejsť zmenou, inak budú problémy so spustením nových projektov aj s predĺžením NSRR 2007–2013, čo by malo vážne následky pre naše hospodárstvo a spoločnosť. Zníženie výdavkov v Grécku hovorí za seba. Ak chceme vytvárať pracovné miesta, musíme zastaviť znižovanie životného štandardu.

►Nová štátna cesta medzi mestami Trikala a Larissa zlepšuje dopravné spojenie a čas prepravy.

►VLAVO: Nová škôlka v meste Volos bola postavená na základe bioklimatického návrhu a využíva solárnu energiu a energeticky účinné kúrenie a chladiaci systém.

►Grécke orgány dokončili tvorbu stratégie inteligentnej špecializácie v oblasti výskumu a inovácií. Aké sú hlavné ciele pre región Thesálie?

Regionálna inovatívna stratégia pre región Thesálie je založená na dvoch hlavných pilieroch, okolo ktorých sa budú rozvíjať doplnkové činnosti.

Prvým pilierom je agropotravinárske odvetvie a druhý sa zameriava na odvetvie kovov a stavebníctva. Ako doplnková činnosť sa organizuje propagácia cestovného ruchu, ktorá prispeje k rozvoju podnikateľského potenciálu kultúry regiónu Thesálie. Úloha iných doplnkových činností – výroba energie, úspora energie a riadenie v oblasti životného prostredia – posilní cyklické hospodárstvo.

Pokročilé technológie v oblasti zdravotníctva a významné miestne odborné skúsenosti v oblasti športovej medicíny, ortopedie, fyzioterapie a rehabilitácie sú odlišujúcimi prvkami hospodárstva regiónu Thesálie a majú v sebe podnikateľský potenciál. Momentálne doladujeme akčný plán RIS3 a snažíme sa o okamžité využitie dostupných zdrojov ROP Thesálie 2014–2020, pričom čoskoro oznámime pilotný projekt. Chceme tiež, aby RIS3 tvorila základ získavania zdrojov z iných sektorových programov NSRR. Sme si istí, že prístupom zdola nahor, o ktorý sa v našom regióne dlhodobo usilujeme, sme dosiahli najlepšie výsledky pri plánovaní našej stratégie zameranej na podporu podnikov a pomoc pri dosahovaní najlepších možných hospodárskych výsledkov v regióne Thesálie.

►VIAC INFORMÁCIÍ
www.thessalia-esp.gr/

► REGIÓNY AKO PRIEKOPNÍCI BUDÚCEHO RASTU

Markku Markkula, člen mestskej rady mesta Espoo vo Fínsku, bol začiatkom tohto roka zvolený za predsedu Výboru regiónov EÚ na dva a pol ročné obdobie. S časopisom *Panorama* hovorí o svojich cieľoch v európskych regiónoch a podporuje metódu inteligentnej špecializácie.

► Ujali ste sa vedenia ako nový predseda Výboru regiónov. V čom vidíte hlavné výzvy pre regióny Európy?

Kľúčovou výzvou je opätovné spustenie verejných a súkromných investícií do rastu a inovácií. Ako regionálni a miestni vedúci predstavitelia vieme, aká ja táto požiadavka naliehavá. Vyžaduje jasné ciele, primerané financovanie a nové partnerstvá medzi EÚ, vnútroštátnymi vládami, regiónmi, mestami a súkromným sektorom.

Zoznam spoločných cieľov investícií je jasný a zahŕňa oblasti politik, ako je mestská udržateľnosť, priemyselná a sociálne inovácie, podpora podnikania, energetická účinnosť a bezpečnosť, digitálne hospodárstvo a inklúzia. Primerané financovanie a partnerstvá by sa mali zmobilizovať okolo našich dvoch kľúčových nástrojov: regionálnej politiky EÚ (s jej kapacitou vo výške 350 miliárd EUR a jedinečným strategickým prístupom zdola nahor) a Európskeho fondu pre strategické investície.

V rámci toho sa potrebujeme zamerať zvlášť na regionálne podnikateľské ekosystémy. Moja skúsenosť hovorí, že Európa teraz potrebuje silnú angažovanosť zainteresovaných strán a odhodlanie na inovatívne experimenty a pilotné projekty. Čas a peniaze by sa nemali investovať do plánovania, plánovania a zas len plánovania. V rámci európskych partnerstiev potrebujeme vytvoriť a zaviesť konkrétny index rozvoja regionálneho podnikateľského prostredia.

► Aký budú mať podľa vás nedávne politické udalosti v Európe (najmä kríza v Grécku) dlhodobější vplyv na vzťahy medzi európskymi regiónmi? Čo možno urobiť na prekonanie tohto problému?

Regióny a mestá vo viacerých krajinách zápasili a stále zápasia s nebývalým znižovaním financií a deje sa to práve v čase, keď sú miestne komunity oslabené recesiou a potrebovali by silnejšiu podporu. Preto je nanajvýš dôležité, aby dostali k dispozícii to najlepšie z politik rastu EÚ, a to čo najrýchlejšie a čo najúčinnnejším spôsobom. Ohlásený plán mobilizácie a urýchlenia regionálnej politiky EÚ s cieľom podporiť rast a tvorbu pracovných miest v Grécku je prvým významným krokom správnym smerom. Ako Výbor regiónov EÚ vynaložíme všetko úsilie na podporu miestnych a regionálnych gréckych riadiacich pracovníkov, aby identifikovali najvhodnejšie koncepty a stratégie na vytváranie pracovných miest a podnikateľských príležitostí pre občanov a posilnila sa tak súdržnosť.

► Do akej miery podľa vás prístup reformovanej regionálnej politiky – podnietenie regiónov, aby identifikovali a premenili na kapitál svoje individuálne silné stránky prostredníctvom tzv. „prístupu inteligentnej špecializácie“ – reálne pomôže vytvoriť pracovné miesta a rast v regiónoch Európy?

Patrím medzi prvých podporovateľov myšlienky celkovej inteligentnej špecializácie. Vo Fínsku som videl, čo funguje a čo nie, a som presvedčený, že inteligentná špecializácia má obrovský potenciál pri mobilizácii miestnych zdrojov v rámci prispôsobenej a inkluzívnej stratégie pre rast a inovácie. Každý región sa potrebuje držať niekoľkých priorít a budovať silné európske partnerstvá.

Verím tiež, že dnes už väčšina regionálnych a miestnych vedúcich predstaviteľov „konvertovala“ na tento prístup a snaží sa ho realizovať. Malé postupné kroky však neprinášajú potrebný pokrok. Problém je v tom, že musíme byť schopní povedať aj

▼ PARTNERI PRE INVESTÍCIE A RAST

Podujatie OPEN DAYS 2015 sa uskutoční 12.–15. októbra so sloganom „**EURÓPSKE REGIÓNY A MESTÁ: PARTNERI PRE INVESTÍCIE A RAST**“.

Podujatie OPEN DAYS 2015, podobne ako podujatia OPEN Urban Day, OPEN DAYS University a odovzdávanie ocenení RegioStars 2015, sa zameriava na tri témy:

- 1. MODERNIZÁCIA EURÓPY:** regióny v energetickej únii a jednotný digitálny trh.
- 2. OTVORENOSŤ REGIÓNOV PODNIKANIU:** rozvoj malých a stredných podnikov, inovácie a tvorba pracovných miest.
- 3. MIESTA A PRIESTORY:** rozvoj a integrácia miest a vidieckych oblastí.

►VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/opendays/

„nie“ dobrým návrhom a možnostiam, ktoré nie sú kompatibilné s takýmito stratégiami, keďže naše ciele by mali byť vo väčšej miere strednodobé a dlhodobé.

►Akú rolu podľa vás hrá rozvoj vašej inštitúcie, zvlášť čo sa týka podpory priorít programu rastu Európy: prostredníctvom investícií do reálneho hospodárstva, nízkouhlíkového hospodárstva, výskumu a inovácií?

Reálne hospodárstvo, udržateľnosť a inovácie majú silný miestny rozmer. Preto je Výbor regiónov odhodlaný prispieť k vytváraniu, realizácii a monitorovaniu politik EÚ v týchto oblastiach. Pálčivé otázky reálneho hospodárstva súvisia s tým, čo treba urobiť na zníženie emisií v našich mestách a priemyselných odvetviach. Vyžaduje si to zvýšenú mieru inovácií v rámci celej spoločnosti a všetkých podnikov. Európa

potrebuje silné hnutie zdola nahor. Možno to dosiahnuť tak, že povzbudíme jednotlivé regióny, aby sa stali priekopníkmi v rámci vlastnej prioritnej oblasti na základe inteligentnej špecializácie. Ako pomoc pri tom potrebujeme silné európske partnerstvá. Výbor regiónov hrá významnú rolu prostredníctvom kvalifikovaných a dôveryhodných vyjadrení, ale aj nových a špecializovaných iniciatív, akými sú platformy zdieľania vedomostí, partnerstvá medzi inštitúciami (ako napríklad spoločný akčný plán spustený Európskou investičnou bankou pre Junckerov plán) a účasť pracovných skupín na zjednodušenie procesov.

►Čo očakávate konkrétne v súvislosti s podujatím OPEN DAYS 2015?

Tohtoročné podujatie OPEN DAYS nám umožní posúdiť spustenie operačných programov politiky súdržnosti na obdobie 2014–2020, vďaka čomu bude možné lepšie pochopiť, ako sa vznikajúce priority pretavili do konkrétnych stratégií a projektov v praxi. Ťažko si predstavím iné podujatie, ktoré by lepšie a hmatateľnejšie zosobňovalo myšlienku zjednotenia v rozmanitosti, zdieľania spoločných hodnôt, cieľov a nástrojov a zároveň rozpracovávalo rozličné a špecifické riešenia na prekonávanie problémov a chopenie sa príležitostí.

EUROPEAN UNION

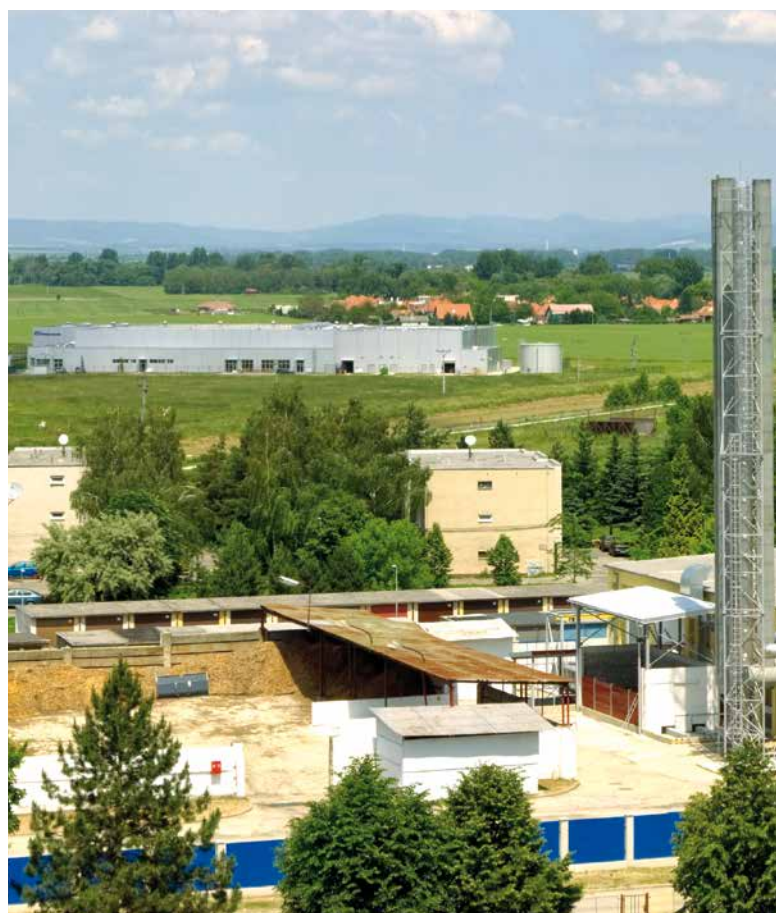
►VIAC INFORMÁCIÍ
www.cor.europa.eu

Committee of the Regions

► SLOVENSKO SA CHYSTÁ VIESŤ

Slovensko, ktoré sa pripravuje na svoje prvé prevzatie predsedníctva Rady EÚ, je presvedčené o pokroku, ktorý priniesla politika súdržnosti, a zameria sa na regionálnu konvergenciu v rámci EÚ. Časopis *Panorama* hovoril s podpredsedom vlády pre investície Lubomírom Vážnym.

► **Európska komisia prijala dohodu o partnerstve so Slovenskom v júni 2014. Aké hlavné kroky sa odvtedy podnikli?**

Po schválení dohody o partnerstve nasledovalo úspešné schválenie slovenských programov, čo umožnilo spustiť činnosti na podporu rastu a zamestnanosti.

Prijatie legislatívy v oblasti grantov z finančných prostriedkov EÚ bolo dôležitým krokom na ceste k dosiahnutiu cieľov slovenských programov. Slovenská vláda schválila systém riadenia EŠIF, ktorý má za cieľ zabezpečiť zosúladené používanie pravidiel založených na slovenskej legislatíve a legislatíve EÚ v oblasti EŠIF. Zároveň odráža skúsenosti z realizácie programového obdobia 2007–2013 a požiadavky, ktoré sa týkajú rastúcej transparentnosti a boja proti korupcii pri poskytovaní grantov z finančných prostriedkov EÚ. Vytvorili sme aj niekoľko metodologických usmernení, ktoré majú uľahčiť využívanie finančných prostriedkov EÚ.

V októbri 2014 boli schválené operačné programy Integrovaná infraštruktúra, Kvalita životného prostredia a Výskum a inovácie. Tieto tri operačné programy patrili medzi prvých 10 schválených operačných programov v rámci všetkých členských štátov, čo je pre Slovensko veľký úspech. Ďalšie slovenské operačné programy boli úspešne schválené do konca roka 2014.

► **Aké sú hlavné zmeny v súvislosti s operačnými programami v porovnaní s obdobím 2007–2013? Aké dôležité sú finančné prostriedky politiky súdržnosti EÚ od vstupu Slovenska do EÚ pred 11 rokmi?**

Programové obdobie 2014–2020 prinieslo zmeny (odrazili sa v menšom počte slovenských programov) z pohľadu potreby sústredenia sa a užšieho tematického prepojenia politiky súdržnosti s napĺňaním cieľov stratégie Európa 2020. Kládne sa dôraz na výsledky a výkonný rámec prostredníctvom stanovenia jasných merateľných cieľov. Využila sa možnosť financovania jedného OP z viacerých fondov a zavedenie predbežnej podmienenosti. Vo väčšej miere sa využije integrovaný prístup k územnému rozvoju. Novinkou je „elektronická kohézia“, v rámci ktorej bude komunikácia prebiehať výlučne v elektronickej forme.

Na Slovensku je 11 rokov po jeho vstupe do EÚ viditeľná dôležitosť politiky súdržnosti. V každom regióne možno nájsť pozitívne výsledky projektov financovaných EÚ. Účinok tejto politiky je zrejмый aj zo zníženia vplyvu globálnej krízy na slovenské hospodárstvo, predovšetkým na trh práce.

► **Do akej miery sa na riadení rozličných OP na Slovensku podieľajú miestne a regionálne orgány?**

▶ Využitie biomasy na výrobu tepla vo Vrábloch.

Rovnako ako sa zásada partnerstva plne aplikovala v právnom procese dohody o partnerstve a jednotlivých programov, bude sa dodržiavať aj pri realizácii projektov počas programového obdobia 2014–2020.

V rámci integrovaného regionálneho OP budú sprostredkovateľskými orgánmi na Slovensku vyššie územné celky a krajské mestá. Ich úlohou je vytvoriť a realizovať regionálne integrované územné stratégie (Regional Integrated Territorial Strategies – RITS) na územiach NUTS 3. Súčasťou modelu RITS je stratégia udržateľného rozvoja miest, ktorej opatrenia sa budú realizovať v ôsmich krajských mestách. Integrované územné investície sa budú realizovať prostredníctvom modelu RITS.

Tiež sa využijú tematicky a územne zamerané globálne granty, zvlášť pre mimovládne neziskové organizácie. Miestne a regionálne orgány majú zástupcov v príslušných monitorovacích výboroch a v rozličných pracovných skupinách, čím sa zabezpečuje dodržiavanie zásady partnerstva a nediskriminácie.

▶ Aké výsledky očakávate na konci sedemročného obdobia?

Veľkou výzvou je dosiahnutie skutočného zblížovania v prípade zaostávajúcich regiónov. Vďaka koordinovaným štrukturálnym politikám chceme zlepšiť inovatívne prostredie,

naplno využiť potenciál informačných a komunikačných technológií, zaviesť inteligentnú verejnú správu a rozšíriť digitálne zručnosti. Potrebujeme sa zamerať na vytvorenie dostupnej a udržateľnej kvalitnej sieťovej infraštruktúry v rámci celého Slovenska. V oblasti ľudských zdrojov sa sústredíme na reštrukturalizáciu stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania a odbornej prípravy, aby účinne reagovali na potreby trhu práce.

Naším cieľom je riešenie sociálnych problémov (ako je začleňovanie mladých ľudí v meniacich sa podmienkach, sociálne začleňovanie marginalizovaných skupín, starnúca populácia a kvalita života), znižovanie emisií a prispôsobenie sa zmenám klímy.

Pevne verím, že všetky naše uznesenia v rámci programového obdobia 2014–2020 sa premenia na také výsledky, ktoré povedú k rastu a tvorbe nových pracovných miest vo všetkých regiónoch Slovenska.

▶ Slovensko sa v roku 2016 po prvýkrát ujme striedajúceho predsedníctva Rady EÚ. Predpokladáte nejaké špecifické činnosti v súvislosti s európskou regionálnou a mestskou politikou?

Slovensko pristúpi k predsedníctvu Rady EÚ odhodlane a zodpovedne. V roku 2016 predstaví Európskej komisii hodnotenie z polovice obdobia viacročného finančného rámca, prvé správy o programoch EŠIF a finančných nástrojoch v období 2014–2020 a správu o výsledkoch dodatočného hodnotenia obdobia 2007–2013. Očakávame tiež intenzívnu diskusiu o účinnosti politiky súdržnosti, jej prínose k plneniu cieľov stratégie Európa 2020 a jej smerovaní po roku 2020. Slovenské predsedníctvo má v úmysle potvrdiť dôležitosť politiky súdržnosti ako hlavnej investičnej politiky EÚ, ktorá znižuje rozdiely medzi regiónmi, a podporiť návrhy, ktoré umožnia zjednodušiť jej realizáciu a znížiť administratívne zaťaženie.

V rámci regionálnej politiky plánujeme na Slovensku niekoľko hlavných podujatí: konferenciu o politike súdržnosti EÚ, výročné fórum o stratégii pre podunajskú oblasť a samit výboru regiónov. Plánovaná je aj svetová konferencia HABITAT III o bývaní a mestskom rozvoji. Zameriame sa na to, aby členské štáty pri príprave záverečných dokumentov konferencie mali konštruktívny postoj a aby na tomto fóre bola primerane viditeľná mestská agenda EÚ.

► ESTÓNSKO: DÔRAZ NA KONKURENCIESCHOPNOSŤ A RAST

Počas obdobia 2007–2013 patrilo Estónsko medzi najúspešnejšie krajiny v rámci čerpania finančných prostriedkov EÚ. Časopis Panorama hovorí s ministrom financií Svenom Sesterom o tom, ako Estónsko ťažilo z politiky súdržnosti, a o prioritách krajiny v novom programovom období.

► Aké hlavné úspechy, okrem znamenitého finančného procesu, dosiahlo Estónsko v rámci politiky súdržnosti?

Štrukturálne fondy mali na rozvoj Estónska významný vplyv. Zamerali sme sa najmä na posilnenie rastu hospodárstva prostredníctvom podpory exportu a inovácií a modernizácie základnej infraštruktúry v rozličných oblastiach. Financovane EÚ spustilo zdvojnásobenie obratu vývozu a počtu podnikov s vývozom.

Vplyvy financovania EÚ sa však neobmedzujú len na štatistiky a hospodárske ukazovatele. Sú hmatateľné v každodennom živote a viditeľné v celej krajine. Cesty, po ktorých jazdíme, železnice, ktoré využívame, prístup k čistej pitnej vode, internetové pripojenie u nás doma, elektronické služby, ktoré nám umožnia komunikovať so štátom niekoľkými kliknutiami namiesto hodín vybavovania – investície EÚ zmenili Estónsko na lepšie miesto pre podniky i ľudí.

Kladíme zvláštny dôraz na digitálnu agendu a finančné prostriedky EÚ prispeli k tomu, že z Estónsko sa stalo jednou z najpokročilejších elektronických spoločností na svete, keďže podporilo rozvoj infraštruktúry, sietí a aplikácií potrebných v rámci online služieb. Výsledkom je to, že 77 % Estóncov používa internet a občania bežne využívajú elektronické služby v rámci elektronických volieb, daňového systému, polície, zdravotnej starostlivosti, bankovníctva a škôl (pozrite si časopis *Panorama* č. 52).

Sme si vedomí toho, že okrem infraštruktúry a podnikov musíme investovať aj do ľudí, a finančné prostriedky EÚ naďalej zohrávajú kľúčovú rolu v našich sociálnych reformách a reformách trhu práce a vzdelávania. Modernizovali sme napríklad 90 % odborných škôl, aby zodpovedali potrebám dnešného hospodárstva.

Hospodárska a finančná kríza silno zasiahla Estónsko, ale dostupnosť finančných prostriedkov EÚ a možnosť rýchlo pretvoriť schémy podpory pomohli hospodárstvu sa prispôsobiť a obnoviť.

► Čo najdôležitejšie ste sa naučili? Ako to ovplyvnilo plánovanie programov na obdobie 2014–2020?

Na základe skúseností sme sa na obdobie 2014–2020 dohodli na dvoch hlavných zásadách: EŠIF predstavujú jednorazovú podporu a zameriame sa na dosahovanie výsledkov. Cieľom nemôže byť len investovanie peňazí a nízka miera chybovosti. Využívanie finančných prostriedkov by malo priniesť štrukturálny posun v rozvoji, zvýšiť účinnosť, výkonnosť alebo kvalitu v oblasti, odvetví alebo priemysle a viesť k pozitívnemu dlhodobému vplyvu (napr. spustenie a realizácia štrukturálnych reforiem a kľúčových projektov).

Sme spokojní, že politika súdržnosti je teraz úzko prepojená so stratégiou Európa 2020, odporúčaniami pre jednotlivé krajiny a fiškálne zodpovedným správaním členských štátov.

► Akú máte investičnú stratégiu v rámci EFRR, Kohézneho fondu a ESF na obdobie 2014–2020? Aké výsledky očakávate?

Sme presvedčení, že všetky finančné prostriedky EÚ a vnútroštátne finančné prostriedky sa musia plánovať spoločne integrovaným spôsobom v súvislosti s vnútroštátnymi cieľmi a cieľmi EÚ.

Strategické zacielenie prispieva k cieľom stratégie Európa 2020 – a jej vnútroštátnemu náprotivku „Estónsko 2020“.

Vo fáze plánovania programov sa Estónsko sústredilo na analýzu potrieb rozvoja na nasledujúcich 7–10 rokov, a to nie len v oblastiach, ktoré spĺňajú podmienky na podporu EÚ, ale ktoré sú potrebné pre krajinu ako celok. Podpora EÚ totiž nie je niečo izolované. Je to dôležitý zdroj financovania spolu s vnútroštátnym verejným financovaním. Využili sme aj možnosť mať iba jeden operačný program namiesto predchádzajúcich troch, aby sme zlepšili koordináciu medzi vnútroštátnymi orgánmi a rozličnými fondmi, čím sa zabezpečí integrované a účinné využitie finančných prostriedkov EÚ.

Náš prístup sa vo veľkej miere zakladá na očakávaní, že investície politiky súdržnosti zvýšia našu konkurencieschopnosť a prispievajú k hospodárskemu rozvoju.

Asi jedna tretina finančných prostriedkov sa použije v oblasti medzinárodne konkurencieschopného hospodárstva náročného na poznatky. Vytvárame príležitosti pre podnikateľov a inštitúcie výskumu a vývoja na rozvoj nových a inovatívnych produktov a služieb, rast a prístup na nové vývozné trhy. Produktivita našich malých a stredných podnikov by sa mala zvýšiť o 40 % a počet podnikov s vývozom by mal vzrásť o 25 %.

Jedna tretina sa investuje do vzdelávania, zamestnanosti a sociálneho začleňovania. Hlavným cieľom bude zabezpečiť lepšiu kvalifikáciu obyvateľstva v produktívnom veku a zvýšiť konkurencieschopnosť na trhu práce.

Poslednú tretinu investujeme do základnej infraštruktúry – multimodalita v doprave, prepojení IKT a energetickej účinnosti.

► **Estónsko počas obdobia 2007–2013 využívalo finančné nástroje v oblasti podpory podnikov a energetickej účinnosti**

v rámci bývania. Navyše plánuje zvýšiť podiel finančných nástrojov a rozšíriť oblasti využitia. Aké výhody má na základe vašich skúseností využívanie finančných nástrojov v politike súdržnosti?

Keďže verejné rozpočty sú pod rastúcim finančným tlakom, Estónsko zvažuje finančné nástroje ako dôležitú metódu zníženia tohto tlaku a zabezpečenia dlhodobej udržateľnosti pri podpore rozličných oblastí politik. Chceme uľahčiť rozvoj, nie podporiť závislosť od pomoci. Granty nepredstavujú vždy najvhodnejší spôsob zvyšovania konkurencieschopnosti príjemcov alebo štátu vo všeobecnosti.

Estónsko má najvyšší počet začínajúcich podnikov na obyvateľa v Európe – to dokazuje, aké jednoduché je v Estónsku začať podnikáť. Chceme, aby tieto podniky v Estónsku ďalej rástli, a preto vnímame pozitívny vplyv vytvorenia Baltského inovatívneho fondu s inými baltskými krajinami a investovania zdrojov, ktoré sa vrátili z finančných nástrojov EÚ. Ukazuje sa tak, že používanie finančných nástrojov môže mať na hospodárstvo skutočne znásobujúci a revolvingový efekt.

V porovnaní s obdobím 2007–2013 sa očakáva minimálne zdvojnásobenie investícií EŠIF cez finančné nástroje, čo je aj cieľ, o ktorom sa diskutuje na úrovni EÚ. Podniky budú mať k dispozícii väčší objem kapitálu a uvažuje sa o novom prvku, ktorý bude zahŕňať podporu na zvýšenie účinnosti zdrojov. Naďalej budeme monitorovať iné oblasti a skúmať ďalšie možnosti využitia dodatočných finančných nástrojov počas finančného obdobia.

► **VIAC INFORMÁCIÍ**

www.strukturifondid.ee/en/

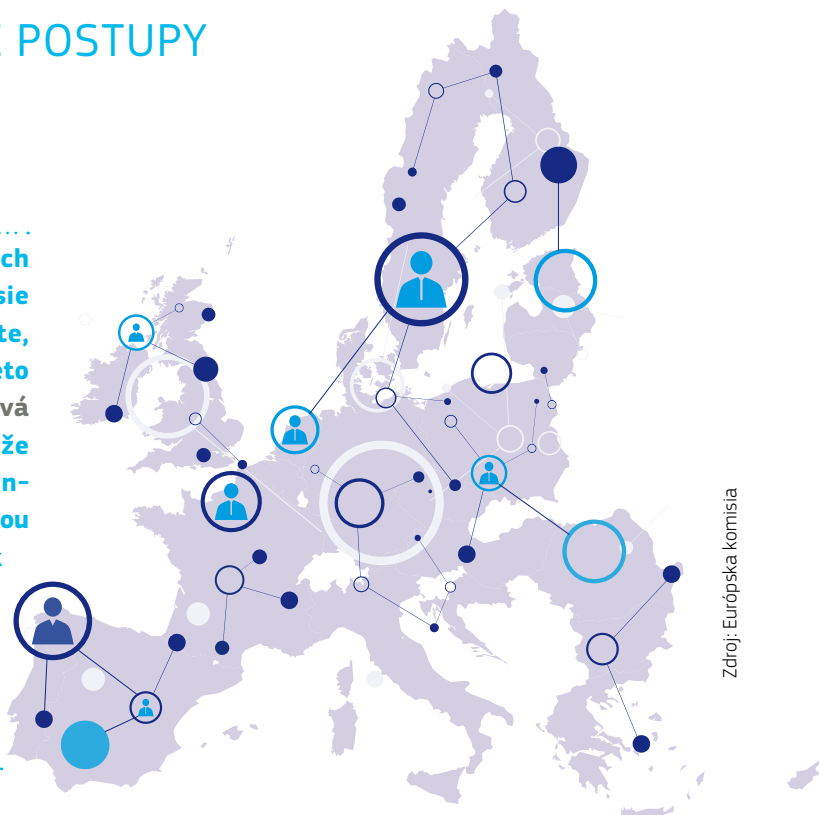
► Múzeum Seaplane Harbour v Tallinne je sídlom jedného z najväčších námorných múzeí v Európe.

► POSILŇOVANIE EFEKTÍVNEJ VEREJNEJ SPRÁVY

USMERNENIA A OSVEDČENÉ POSTUPY UKAZUJÚ CESTU

Odborníci často hovoria, že na získanie finančných prostriedkov EÚ treba dobrý projekt, ktorý prinesie výhody priamym príjemcom, ako aj širšej komunite, avšak úspech bude závisieť od schopnej správy. Preto komisárka EÚ pre regionálnu politiku Corina Crețuová od úplného začiatku svojho mandátu zdôrazňuje, že bezproblémové fungovanie verejných správ v členských štátoch a regiónoch je nevyhnutnou podmienkou financovania v rámci politiky súdržnosti, aby sa tak dosiahol čo najhmataateľnejší vplyv v praxi. Členské štáty teraz čoraz viac rozumejú tomu, že posilnenie ich administratívnej kapacity a zlepšenie riadenia je kľúčové pri dosahovaní dobrých výsledkov z investícií s podporou EÚ.

Zdroj: Európska komisia

Komisia a jej Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku zlepšujú spôsoby investovania a riadenia finančných prostriedkov v období 2014–2020. Pracovná skupina pre lepšie vykonávanie politiky bola svedkom vynikajúcej spolupráce zúčastnených krajín, vďaka ktorej sa dosiahli dôležité výsledky v súvislosti so znižovaním rizika straty finančných prostriedkov EÚ. Navyše kompetenčné centrum pre budovanie administratívnej kapacity Generálneho riaditeľstva zaviedlo ďalšie iniciatívy zamerané na podporu vnútroštátnych, regionálnych a miestnych správ pri budovaní ich administratívnej kapacity na riadenie investícií spolufinancovaných EÚ.

Systém PEER 2 PEER prináša prvé ovocie

V marci 2015 komisárka Corina Crețuová oficiálne spustila nový nástroj uľahčujúci vzájomnú výmenu medzi orgánmi, ktoré riadia finančné prostriedky EÚ – REGIO PEER 2 PEER. Predstavitelia verejného sektora majú teraz v rámci celej Európy ľahší prístup k osvedčeným postupom a ťažia tak z priamych skúseností viac ako 24 000 kolegov, ktorí riadia Európsky fond regionálneho rozvoja a Kohézny fond. Hlavnými prvkami nástroja REGIO PEER 2 PEER sú komfort, flexibilita, pohotovosť, orientácia na konkrétne témy a kontrola kvality výmen upravených na mieru.

Iniciatíva už dostala viacero žiadostí z rozličných členských štátov a zorganizovala úspešné výmeny pre Bulharsko, Chorvátsko, Poľsko a Francúzsko. Doteraz prijaté žiadosti ukazujú vysoký záujem o výmenu skúseností s náprotivkami v oblastiach, akými sú finančné nástroje, štátna pomoc, verejné obstarávanie, nové nástroje v rámci mestského rozvoja, transparentnosť a predchádzanie korupcii. Nástroj REGIO PEER 2 PEER je momentálnej v pilotnej fáze a jeho výsledky i budúce mechanizmy sa budú vyhodnocovať koncom roka 2016.

Pakty integrity na zvýšenie transparentnosti a účinnosti projektov EÚ

Jadrom ďalšej iniciatívy Integrity Pacts (Pakty integrity), ktorú spustilo kompetenčné centrum pre budovanie administratívnej kapacity, je zabezpečenie integrity, transparentnosti a účinnosti finančných prostriedkov EÚ. Pakty integrity vyvinula organizácia Transparency International s cieľom podporiť vlády, podniky a občiansku spoločnosť v snahe o zvýšenie dôvery vo verejnom obstarávaní. Pakt integrity predstavuje právne záväznú dohodu medzi verejným obstarávateľom a spoločnosťami uchádzajúcimi sa o verejné zákazky, v ktorej sa zaviazajú, že sa zdržia všetkých foriem korupcie a v rámci

►Komisařka Creřuov a Miklos Marschall, zástupca riaditeľa organizácie Transparency International.

procesu verejného obstarávania budú postupovať čestne, transparentne a efektívne. Jedným z klčovch prvkov tohto nástroja je monitorovanie dohody treťou stranou, ktoré usku- točuje organizácia občianskej spoločnosti.

Komisia sa rozhodla v uzkej spolupraci s organizáciou Transparency International použiť tento nástroj v pilotnej fáze v rámci viacerých projektov spolufinancovaných Eú. V máji 2015 bola zverejnen vyzva na vyjadrenie záujmu o uasť na tejto inicitive a bola adresovan verejným správam (orgánom riadiacim finančne prostriedky Eú alebo príjemcom podpory Eú) aj zástupcom občianskych spoločností. Reakcia prekonala očakávania. Komisia prijala celkovo 56 žiadostí z 13 členských štátov, pričom 25 pochádzalo od organizácií občianskej spoločnosti a 31 od verejných orgánov. Vybrat projekty sa teraz pripravujú na spustenie rea- lizanej fázy.

Od pilotnej inicitvy Paktov integrity sa očakáva, že podpori zásady dobrého riadenia, ako je vyššia transparentnosť i uspora nákladov. Skusenosť ukázala, že projekty majú potenciál znížiť zmluvne náklady až o 30% vďaka prsnejšim postupom verejného obstarávania.

Vyhýbanie sa najastejšim chybám vo verejným obstarvani

Pakty integrity nie sú jedinou inicitivou, ktor sa týka verej- nho obstarávania v projektoch spolufinancovaných Eú. Kompetenne centrum pre budovanie administrtvnej kapa- city začlenilo tuto oblasť medzi svoje najdôležitejšie priority

z viacerých dôvodov. Verejne obstarávanie predstavuje pri- bline 19% HDP E. Odhaduje sa, že asi 48% prostriedkov z európskych štrukturálnych a investicnch fondov prechádza procesom verejného obstarávania, a práve tu sa vysky- tuje najviac problémov. Chyby vo verejným obstarvani môžu viesť k výrazným finančným opravm a strate finančných prostriedkov. Vo vchšine prípadov chyby vznikajú z nedo- statku skuseností s uplatňovanm komplexných pravidiel, ale Komisia pomáha menej skusenm orgánom zapojenm do uzatvárania zmlúv v členských štátoch a ponúka použiť- vateľsky prstupn príručku s tipmi, ako sa vyhnúť najbe- nejšim chybám pri obstarvani prací, služieb alebo dodávok, ktoré zahŕnjj spolufinancovanie Eú.

„Dokonalosť nemožno dosiahnuť, ale keď k nej smerujeme, môžeme dôjsť k brilantnosti“

Jednou zo zásad dobrej správy je neustále hľadanie zlep- šen. Pozornosť sa teraz zameriava na nove programy na obdobie 2014–2020 a Komisia zabezpečuje, aby sa neo- pakovali chyby z minulosti. Chce spustiť nove programove obdobie so zlepšenými štruktúrami, zručnosťami a uinnosťou. Sú potrebn nielen pri dosahovani maximálnej hodnoty verejného financovania, ale aj pri vytvrani rastu a pracovných miest, dôvery v inštitúcie a dôveryhodnosti politik.

►VIAC INFORMÁCIÍ

Zlepšovanie investovania a správy fondov:
<http://europa.eu/!VJ96UM>

► INFORMOVANIE O FINANČNÝCH PROSTRIEDKOCH EÚ NA MIESTNEJ ÚROVNI

Koľko občanov vníma príležitosti a vplyv, ktoré európske štrukturálne a investičné fondy prinášajú ich regiónu?

Európska komisia, riadiace orgány a informačné centrá Europe Direct vynakladajú spoločné komunikačné úsilie, aby viac zviditeľnili hmatateľné investície, ktoré sa realizovali v rámci regionálnej a mestskej politiky (351,8 miliardy EUR na obdobie 2014–2020). Cieľom je upozorniť potenciálnych príjemcov na možnosti financovania a občanov na konkrétne výsledky, ktoré sa dosiahli v danom regióne.

Smerom k miestnej komunite

V roku 2015 Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku kladie väčší dôraz na „miestnu komunitu“ vytváraním činností v spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi partnermi. V rozličných európskych krajinách sa organizujú semináre a informačné stretnutia, ktoré sa zameriavajú na to, ako lepšie informovať o politike súdržnosti.

Nemecko, Taliansko, Švédsko, Bulharsko, Grécko a Spojené kráľovstvo boli priekopníkmi v organizovaní takýchto podujatí a Španielsko, Chorvátsko a Rumunsko už oznámili svoj zámer nasledovať ich príklad do konca roka 2015.

V Taliansku a Bulharsku boli semináre komunikátorov spojené so seminármi pre vnútroštátnych a miestnych novinárov. Tieto podujatia informovali médiá o prioritách a cieľoch politiky súdržnosti na obdobie 2014–2020 i o tom, ako tieto ciele a priority pomáhajú regiónom pri zabezpečovaní pracovných miest a rastu prostredníctvom zacielených investícií.

Na poslednom stretnutí siete INFORM pre komunikátorov EFRR (Lille, jún 2015) sa hovorilo najmä o politických prioritách Komisie predsedu Junckera. Rečníci a odborníci z členských štátov i rozličných útvarov Komisie vrátane GR pre

INFORM A INIO

INFORM je európska sieť komunikačných úradníkov, ktorú koordinuje GR pre regionálnu a mestskú politiku a ktorá je zodpovedná za informovanie o investíciách EFRR a Kohézneho fondu v členských štátoch. INIO je sieť vnútroštátnych komunikačných koordinátorov pre Európsky sociálny fond, ktorú koordinuje GR pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie.

Obe siete sa zameriavajú na zviditeľnenie projektov spolufinancovaných EÚ prostredníctvom zdieľania skúseností a osvedčených postupov. Snažia sa o zlepšenie kvality komunikácie a následné zvýšenie povedomia o prínosoch politik u širšej verejnosti.

regionálnu a mestskú politiku vysvetlili prepojenie medzi Investičným plánom pre Európu, jednotným digitálnym trhom, nízkouhľíkovým hospodárstvom a energetickou úniou a prínosom politiky súdržnosti v súvislosti s týmito prioritami.

Otváracie podujatia operačných programov

Členské štáty a riadiace orgány sú zodpovedné za prípravu komunikačnej stratégie pre každý operačný program do šiestich mesiacov od jeho prijatia. Hoci Európska komisia nemusí formálne stratégiu schváliť, musí byť o nej informovaná a prijať ju cez SFC2014, oficiálny elektronický nástroj riadenia pre európske štrukturálne a investičné fondy.

V prvom polroku 2015 bolo prijatých 40% komunikačnej stratégie OP a takmer všetky ostatné sa schvália do začiatku roka 2016.

Európska komisia odporúča spoluprácu v komunikačnom úsilí v rámci rozličných fondov, členské štáty a riadiace orgány si

„ Máme jeden prostý, ale ambiciózný cieľ, a to využiť rekordne vysoké množstvo prostriedkov z EÚ na dosiahnutie ďalšieho civilizačného pokroku. Každý jeden zlotý z celkovej sumy 500 miliárd PLN sa bude investovať rozumne. “

► EWA KOPACZOVÁ – PREMIÉRKA POĽSKA

INFORMAČNÉ A KOMUNIKAČNÉ PRAVIDLÁ

Získajte viac informácií o informačných pravidlách a pravidlách zverejňovania vrátane používania log.

► Webová stránka na portáli Inforegio obsahujúca informačné a komunikačné pravidlá vrátane nariadení:

www.ec.europa.eu/regional_policy/sk/policy/communication/legislation/

► Pokiaľ ide o požiadavku verejnosti, GR pre regionálnu a mestskú politiku uvádza príklady používania emblému (loga) EÚ a odkaz na fond vo všetkých jazykových verziách:

www.ec.europa.eu/regional_policy/sk/information/logos/

► Praktické vykonávanie informačných a komunikačných pravidiel niekedy vyvoláva otázky. S cieľom pomôcť riadiacim orgánom sa na portáli Inforegio nachádza pravidelne aktualizovaný dokument, ktorý obsahuje často kladené otázky o výklade komunikačných pravidiel (na odpovediach sa dohodli GR pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie a GR pre regionálnu a mestskú politiku):

www.ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/communication/qa_comm.pdf

však môžu slobodne vybrať najvhodnejší prístup v kontexte vnútroštátnej a regionálnej situácie (centralizovaný alebo decentralizovaný, v rámci jedného fondu alebo viacerých fondov). A skutočne sa realizujú rozličné prístupy: napríklad jediná komunikačná stratégia pokrýva všetky EŠIF (napr. v Bulharsku, na Malte, v regióne Lazio v Taliansku), vyhradené stratégie pokrývajú programy EFRR a ESF alebo sa špecifické stratégie uplatňujú pri každom operačnom programe a fonde.

Otváracie podujatia operačných programov sú kľúčovými komunikačnými príležitosťami a mali by byť určené pre čo najširšie publikum vrátane médií. Poľsko, ktoré získalo z investičného rozpočtu EÚ na obdobie 2014–2020 najvyššiu čiastku (89 miliárd EUR, ak sa berú do úvahy všetky EŠIF), oslávilo túto udalosť v prítomnosti predsedníčky vlády **Ewy Kopaczovej** a maršalkov 16 poľských regiónov. Maršalkovia symbolicky dostali prijaté operačné programy od ministerky regionálneho rozvoja **Marie Wasiakovej** a komisárky pre regionálnu politiku **Coriny Crețuovej**. Podujatie, ktoré sa konalo vo februári 2015, malo širokú publicitu v mnohých prítomných médiách.

Program Interreg Europe zorganizoval ďalšie inovatívne otváracie podujatie: konferenciu s 850 tvorcami politik a odborníkov z praxe v Bologni (Taliansko) s vysokou online účasťou (1 200 účastníkov). Na 130 sieťových platformách do nej prispelo viac ako 2 000 ľudí buď priamo, alebo online prostredníctvom sociálnych médií.

Aj programom, ktoré ešte neschválili svoju komunikačnú stratégiu, sa odporúča zorganizovať otváracie podujatie, ktoré sa osvedčilo ako významný prvok s potenciálom upozorniť možných príjemcov na nové možnosti financovania aj zvýšiť povedomie verejnosti o úspechoch minulých programov.

► POVEDOMIE OBČANOV O REGIONÁLNEJ POLITIKE EÚ A JEJ VNÍMANIE

VÝSLEDKY NAJNOVŠIEHO PRIESKUMU EUROBAROMETER

Regionálna politika ako hlavný investičný nástroj Európskej únie hrá dôležitú úlohu pri znižovaní hospodárskych a sociálnych rozdielov medzi regiónmi Európy a pri zvyšovaní rastu a tvorbe pracovných miest. Komisia vykonáva každé dva až tri roky prieskum, aby získala informácie o povedomí občanov o regionálnej politike EÚ a jej vnímaní. Najnovší prieskum, ktorý sa konal v júni 2015, poskytuje prehľad súčasných názorov.

Z prieskumu vyplýva, že povedomie o regionálnej politike EÚ sa v porovnaní s podobnými prieskumami z rokov 2010 a 2013 nezmenilo: 34 % respondentov počulo o projektoch spolufinancovaných z EÚ v oblasti, v ktorej žijú.

► VIAC INFORMÁCIÍ

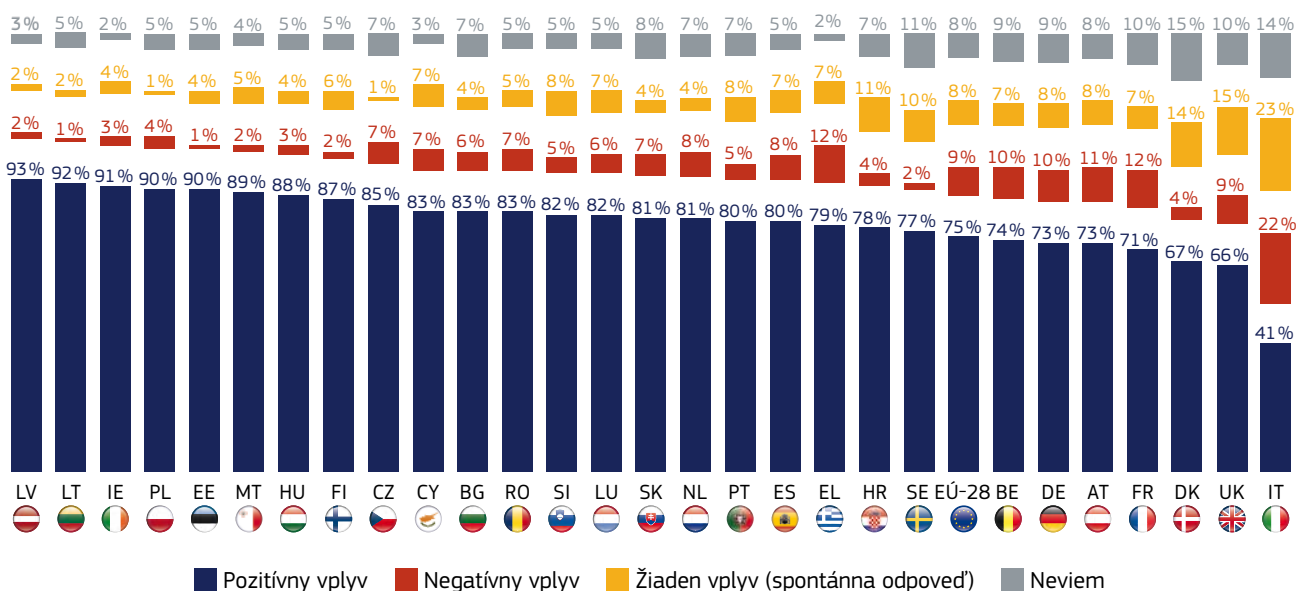
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb83/eb83_en.htm

VPLYV PROJEKTOV

Dobrá správa: tri štvrtiny zo všetkých občanov, ktorí majú povedomie o regionálnej politike EÚ, veria v pozitívny vplyv projektov. Tento povzbudivý výsledok podčiarkuje obrovský komunikačný potenciál projektov regionálnej politiky EÚ. Z hľadiska odpovedí podľa krajín bola miera pozitívneho vnímania nad 90% v Lotyšsku, Litve, Írsku, Poľsku a Estónsku.

OTÁZKA

Keď zoberiete do úvahy všetky projekty, o ktorých ste počuli, povedali by ste, že táto podpora mala pozitívny alebo negatívny vplyv na rozvoj vášho mesta alebo regiónu?

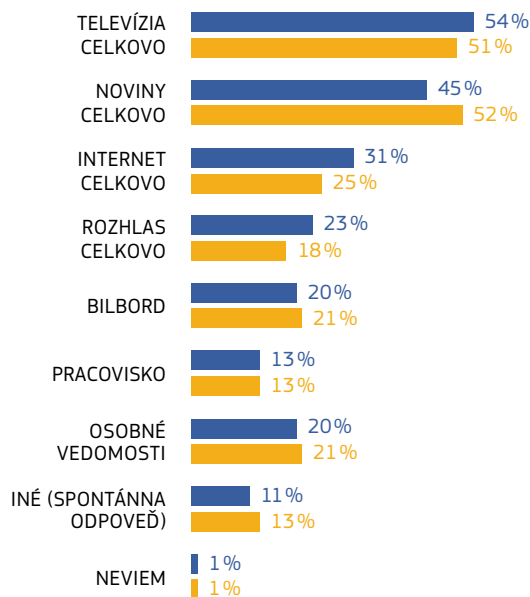
MÉDIÁ

Z ktorých mediálnych zdrojov sa občania dozvedajú o projektoch regionálnej politiky EÚ? Televízia, ktorú spomenula viac než polovica respondentov (54%), nahradila noviny (45%) ako primárny zdroj informácií o projektoch spolufinancovaných z EÚ. Na vzostupe je aj internet a rozhlas. Prieskum tiež ukázal, že internet je primárnym zdrojom nových informácií o regionálnych projektoch EÚ u ľudí vo vekovej skupine 15–39 rokov (41%).

OTÁZKA

Kde ste o nich počuli? Po prvý raz? A potom? (možnosť viacerých odpovedí)

► % EÚ-28

PRIESKUM: jún 2015 sept. 2013

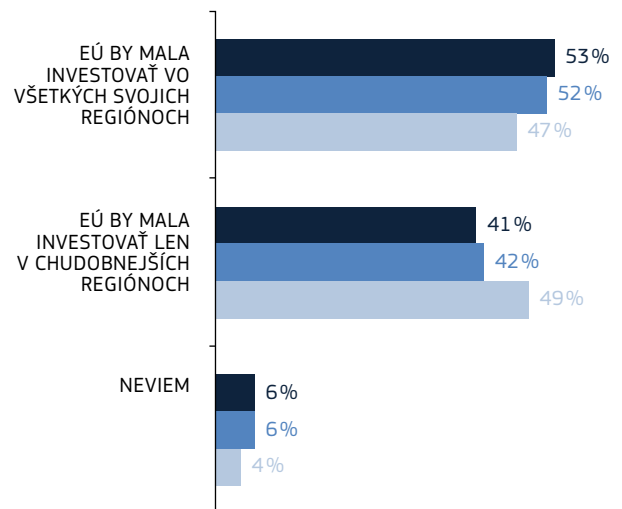
PODPORA

Väčšina občanov je presvedčená o tom, že EÚ by mala naďalej investovať do všetkých svojich regiónov. Z prieskumu tiež vyplýva, že väčšina občanov v 18 z 28 členských štátov podporuje tento názor, a to vrátane občanov krajín, ktoré zahŕňajú mnohé bohaté regióny (napr. Fínsko, Švédsko, Luxembursko, Nemecko, Rakúsko).

OTÁZKA

Európska regionálna politika podporuje projekty hospodárskeho rozvoja vo všetkých regiónoch. Mala by podľa vás EÚ naďalej investovať vo všetkých regiónoch alebo by sa mala sústrediť len na tie najchudobnejšie z nich?

► % EÚ-28

PRIESKUM: jún 2015 sept. 2013 jún 2010

INVESTIČNÉ PRIORITY

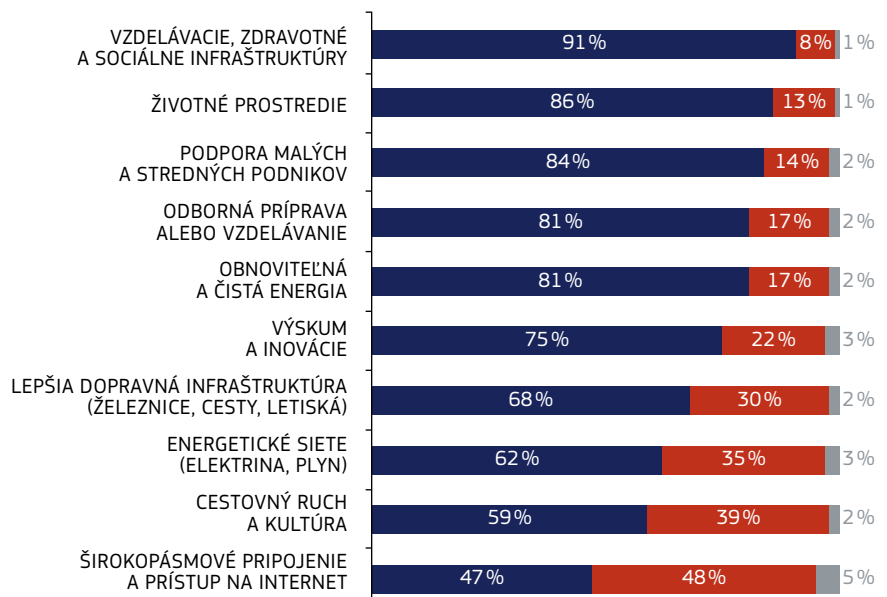
Občania sú presvedčení, že prednosť by mali mať investície do vzdelávacích, zdravotných alebo sociálnych infraštruktúr, životného prostredia a MSP.

OTÁZKA

Regionálna politika EÚ môže investovať do mnohých rôznych odvetví. Ktoré z nasledujúcich príkladov považujete za dôležitejšie alebo menej dôležité pre vaše mesto alebo región?

► % EÚ-28

- Dôležitejšie oblasti
- Menej dôležité oblasti
- Neviem

▶ TRANSFORMÁCIA REGIO- NÁLNYCH HOSPODÁRSTIEV PROSTREDNÍCTVOM INTELI- GENTNEJ ŠPECIALIZÁCIE – CESTA VPRED

Celosvetová hospodárska kríza viedla k hospodárskej stagnácii a výraznému poklesu investícií v EÚ. Európska komisia v reakcii na túto skutočnosť prijala makroekonomickú politiku založenú na „účinnom trojuholníku“ investícií, štrukturálnych reforiem a fiškálnej zodpovednosti.

Hospodárska kríza mala za následok zastavenie zblížovania v Európe, čo bráni obnove a ďalšiemu rastu. Európa teraz stojí pred výzvou obnoviť toto zblížovanie. Stratégie inteligentnej špecializácie môžu byť účinným nástrojom na sústredenie zdrojov určených na výskum, inovácie a priemyselnú obnovu v regiónoch do konkrétnych oblastí, ktoré im môžu poskytnúť komparatívnu výhodu, pokiaľ ide o príležitosti v oblasti budúceho rastu v Európe. Zabezpečí sa tak rast a tvorba pracovných miest vo všetkých regiónoch a zmiernia sa rozdiely medzi nimi.

História rastu: vyplnenie medzery v investíciách

Medzi dostupné európske investičné nástroje patrí aj nový Európsky fond pre strategické investície (EFSI), ktorého cieľom je uvoľniť 315 miliárd EUR na roky 2015–2017 a poskytnúť krátkodobú stimuláciu dopytu a zvýšiť dlhodobý hospodársky potenciál.

Odhaduje sa však, že EFSI dokáže vyplniť len tretinu investičného deficitu, ktorý vznikol následkom krízy, a bude sa vzťahovať najmä na veľké projekty. Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) poskytnú investičný balík v hodnote 450 miliárd EUR na obdobie rokov 2014–2020 na podporu strategických investícií.

Vytvoria tiež ďalšie spoločné verejné a súkromné investície v hodnote najmenej 150 miliárd EUR, čím celkovo dostupné

ČO JE TO INTELIGENTNÁ ŠPECIALIZÁCIA? ▼

Je to strategický prístup, v rámci ktorého sa kladie priorita na verejné investície do výskumu a inovácií v záujme dosiahnutia hospodárskej transformácie regiónov, vybudovania konkurenčných výhod a využívania príležitostí uplatniť sa na trhu v nových hodnotových reťazcoch. Regionálne inovatívne stratégie pre inteligentnú špecializáciu (RIS3) sa stali predpokladom rozvoja operačných programov v rámci európskej politiky súdržnosti.

prostriedky dosiahnu sumu 600 miliárd EUR. Približne 80 % z týchto prostriedkov pôjde na pomoc menej rozvinutým regiónom, ktoré sú mimoriadne ťažko postihnuté recesiou.

Viac než 160 miliárd EUR z EŠIF je určených na podporu investícií do výskumu a inovácií, IKT, na zvyšovanie konkurencieschopnosti MSP a na prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo. Keďže hospodársky rast sa v posledných desaťročiach spája s produktivitou a inováciami, tieto sa stanú hlavnými faktormi na zabezpečenie nových, udržateľných pracovných miest.

Inteligentná špecializácia: nástroj transformácie

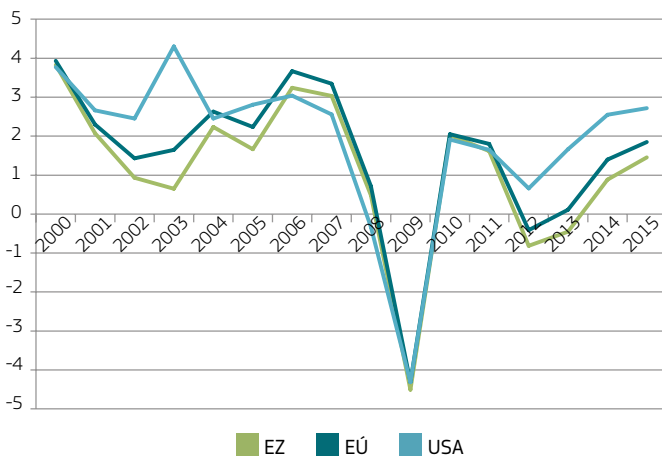
Reformovaná politika súdržnosti zohráva dôležitú úlohu v európskej stratégii rastu pri urýchľovaní hospodárskej integrácie, zabezpečovaní transformácie priemyslu a vytváraní odolnejších hospodárstiev, a to aj prostredníctvom výskumných a inovačných stratégií pre inteligentnú špecializáciu (RIS3).

Prostredníctvom inteligentnej špecializácie by mala prispieť aj k obnove zblížovania v Európe, a tým umožniť regiónom v rôznych štádiách rozvoja, aby dosiahli vyššiu pridanú

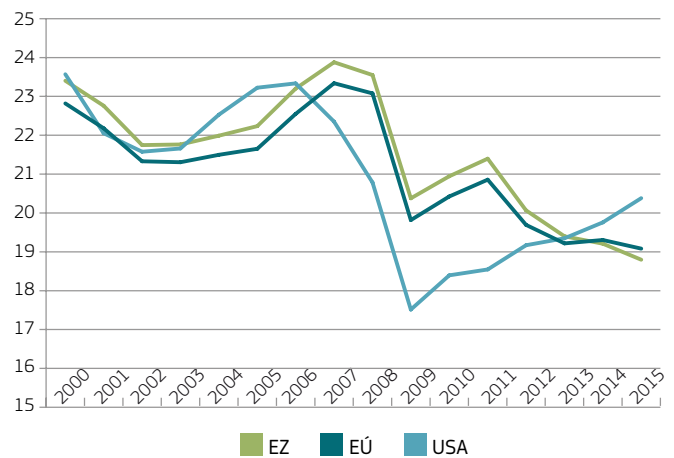

HDP A VÝŠKA INVESTÍCIÍ V OBDOBÍ ROKOV 2000–2015⁽¹⁾

▶ RAST HDP (%)

▶ VÝŠKA INVESTÍCIÍ (% HDP)

Zatiaľ čo sa rast HDP v Európe zvýšil, výška investícií stále ostáva pod úrovňou, ktorá bola v období pred krízou. Graf znázorňuje porovnanie údajov z eurozóny, EÚ-28 ako celku a USA.

Zdroj: Európske centrum politickej stratégie, MMF, Eurostat

hodnotu. Inteligentná špecializácia navyše umožní menej rozvinutým regiónom, aby postúpili v hodnotovom reťazci využitím miestneho potenciálu na svetových trhoch.

Vďaka tomu, že sa inteligentná špecializácia stáva základnou podmienkou procesu plánovania fondov EŠIF, väčšina regiónov zavádza v súčasnosti stratégie⁽²⁾ založené na dôkladnej analýze problémov a príležitostí v oblasti regionálneho rozvoja, ako aj na procese zameranom na „objavovanie činností podnikania“. Posledne menovaný prístup predstavuje podnikateľský prístup zdola nahor pri určovaní oblastí rastu v oblasti inovácií orientovaných na budúcnosť.

Hoci sa rozvoj stratégií inteligentnej špecializácie považuje celkovo za pozitívny a predstavuje nový začiatok regionálnej politiky⁽³⁾, rokovania o plnení podmienok v rámci predbežnej podmienenosti sa stretávajú s problémami, napríklad pokiaľ ide o určenie počtu prioritných oblastí a kvalitu procesu objavovania činností podnikania.

Mnohé regióny a najmä tie, ktoré sú ťažko zasiahnuté krízou, považujú inteligentnú špecializáciu za primeranú reakciu na nedostatok verejných zdrojov. Umožňuje im „systematicky bojovať s krízou a súčasne nahradiť kvantitu kvalitou“⁽⁴⁾, t. j.

venovať pozornosť skôr vplyvu investícií než usilovať o zvyšovanie výdavkov na výskum a vývoj a „zvyšovať odolnosť, a tým aj lepšiu pripravenosť na ďalšiu krízu“.

Vykonávanie RIS3: päť výziev

Ďalším krokom je zabezpečiť, aby sa inteligentná špecializácia uplatňovala v celej Európe. Vykonávanie stratégií inteligentnej špecializácie a posilnenie krátkodobej obnovy, ako aj strednodobej a dlhodobej konkurencieschopnosti sa musí vyznačovať piatimi prvkami.

- ▶ **1. Určenie konkrétnych investičných projektov** na urýchlenie transformácie. Členské štáty a regióny by mali vypracovať súbor strategických projektov, ktorý podporí spoločné investície do nových hodnotových reťazcov vychádzajúcich z vnútroštátnych a regionálnych priorit v oblasti inteligentnej špecializácie a hlavných európskych iniciatív.
- ▶ **2. Využitie prebiehajúceho procesu objavovania činností podnikania**, pričom sa zúčastnené strany z oblasti priemyslu a výskumu aktívne zapoja do vymedzenia prioritných oblastí a prispôbia stratégie pokračujúcemu vývoju na trhu.
- ▶ **3. Monitorovanie a hodnotenie vplyvu politiky** s cieľom dosiahnuť jej úspešné vykonávanie. Tento prvok by sa nemal chápať len ako kontrola *ex post*, ale skôr ako aktívny nástroj na získavanie poznatkov s cieľom podporiť prebiehajúci proces objavovania činností podnikania a rozvoj stratégie.

(1) <http://ec.europa.eu/epsc/pdf/presentations/040615vinhassouza.pdf>

(2) Vznikajúce prostredie regionálnych prioritných oblastí inteligentnej špecializácie je zdokumentované prostredníctvom databázy EYE@RIS3.

(3) Z prieskumu, ktorý vykonal inštitút Fraunhofer Institute, vyplynulo, že inteligentná špecializácia vedie k výraznej obnove kultúry regionálneho plánovania a k lepšiemu porozumeniu regionálnych potenciálov: www.isi.fraunhofer.de/isi-wAssets/docs/p/de/vortragsfolien/regionen_cluster/S3_Projekt_2014_final.pdf

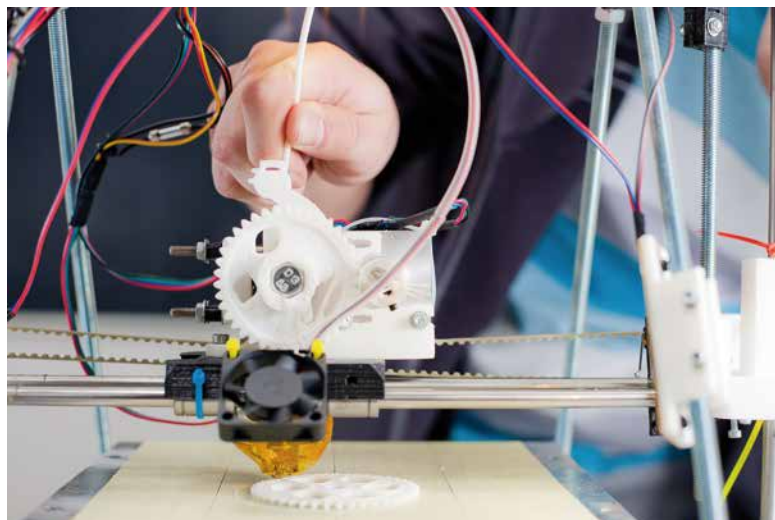
(4) Citát Marty Marinovej, členky delegácie baskickej vlády v Bruseli pri príležitosti seminára o inteligentnej špecializácii, ktorý usporiadalo GR pre regionálnu a mestskú politiku 25. júna 2015 v Bruseli.

PRÍKLADY PILOTNÝCH PROJEKTOV

► VYSOKOVÝKONNÁ VÝROBA PROSTREDNÍCTVOM 3D TLAČE

3D tlač má potenciál spôsobiť prevrat vo výrobe a pretransformovať niektoré priemyselné odvetvia, ako aj vytvoriť úplne nové hodnotové reťazce a priemyselné činnosti. Pri zavádzaní tejto technológie a presadzovaní vznikajúcich aplikácií však existuje množstvo prekážok.

S cieľom urýchliť vytvorenie trhu v septembri 2014 odštartoval pilotný projekt VI a v súčasnosti zahŕňa 22 regiónov EÚ. Tento projekt dostáva finančnú podporu z programu COSME s cieľom rozšíriť analýzu hodnotového reťazca na ďalších 40 regiónov vrátane menej rozvinutých regiónov. Po odskúšaní metodiky budú ďalšie kroky smerovať ku konkrétnym spoločným investíciám s účasťou priemyslu. Prvé etapy viedli k návrhom šiestich platforiem, ktoré spájajú rôzne hodnotové reťazce do jednej siete: dve pre automobilové odvetvie, jedna pre strojárstvo, jedna pre textilné odvetvie a dve pre kreatívne odvetvia. Vytvorenie siete viedlo k príprave podujatia zameraného na prvé nadviazanie kontaktov, ktorého cieľom bude predložiť návrhy konkrétnych hodnôt a potvrdiť záväzok priemyslu voči demonstračným projektom.

- **4. Vytváranie a využívanie synergií** medzi ďalšími rámcami a finančnými nástrojmi. Vytváranie skôr zosúladených a vzájomne sa podporujúcich než roztrieštených politík a stratégií.
- **5. Začlenenie cezhraničného, nadnárodného alebo medziregionálneho rozmeru** s cieľom dosahovať úspory z rozsahu a množstva pre naplnenie individuálneho aj spoločného potenciálu. Existujúce nástroje, ako je Interreg, sú zamerané na koordináciu príležitostí, ktoré ponúka inteligentná špecializácia, s cieľom vplývať na operačné programy jednotlivých krajín, a to napríklad prostredníctvom medzinárodnej klastrovej spolupráce.

Za hranicami regiónu: iniciatíva Vanguard

Vznik nových priemyselných odvetví, transformácia existujúcich odvetví a následná tvorba pracovných miest sa dosiahnu prostredníctvom inteligentných investícií v európskych hodnotových reťazcoch. Spoločné medziregionálne investície sú preto nevyhnutné na zvýšenie úsilia na regionálnej úrovni. Napriek tomu, že väčšina vnútroštátnych a regionálnych stratégií RIS3 venuje menšiu pozornosť medziregionálnemu rozmeru inteligentnej špecializácie, práve tento rozmer získava čoraz väčší význam v rámci sietí, ako je iniciatíva Vanguard.

28 regiónov, ktoré sú zapojené do iniciatívy Vanguard (VI)⁽⁵⁾, prijalo politický záväzok na vysokej úrovni, na základe ktorého budú pri vykonávaní svojich stratégií inteligentnej špecializácie spolupracovať a zvyšovať individuálny a spoločný potenciál. Určujú oblasti, v ktorých by spolupráca mohla priniesť úspory z rozsahu vedúce k príležitostiam na rozvoj podnikania.

Odštartovalo sa päť tematických pilotných projektov, ktoré majú preskúmať tento nový prístup, pričom každý sa týka konkrétnej oblasti, ktorá by našla uplatnenie v priemyselných odvetviach:

- Energetické aplikácie v prostredí s náročnými podmienkami – pod vedením: Škótsko (UK) a Baskicko (ES).
- Vysokovýkonná výroba prostredníctvom 3D tlače – pod vedením: Flámsko (BE) a južné Holandsko (NL).
- Efektívna a udržateľná výroba – pod vedením: Katalánsko (ES) a Lombardia (IT).
- Biologické hospodárstvo – pod vedením: Randstad (NL) a Lombardia (IT).
- Nanotechnológia – pod vedením: Skåne (SE) a Tampere (FI).

(5) „Iniciatíva Vanguard pre nový rast prostredníctvom inteligentnej špecializácie“ je sieť regiónov s politickým záväzkom posilniť úlohu regiónov v európskej inovačnej a priemyselnej politike príkladným vykonávaním inteligentnej špecializácie. Táto iniciatíva bola zavedená v novembri 2014 na konferencii na vysokej úrovni o inteligentnej špecializácii, ktorú zorganizovalo GR pre regionálnu a mestskú politiku spolu s regiónom Flámsko. Viac informácií: www.s3vanguardinitiative.eu

► MODERNÁ VÝROBA ENERGETICKY VÝZNAMNÝCH APLIKÁCIÍ V PROSTREDIACH S NÁROČNÝMI PODMIENKAMI (V POBREŽNÝCH OBLASTIACH)

Morské hospodárstvo poskytuje významný potenciál rastu, a to nielen pre prímorské regióny, ale aj pre regióny s odbornými znalosťami a technológiami dôležitými pre hodnotový reťazec modrého rastu. Cieľom tohto pilotného projektu VI je využívať príležitosti zameraním sa na špecializované zariadenia a komponenty na získavanie obnoviteľných zdrojov energie na mori, pobrežnej energie a surovín.

Európske hodnotové reťazce v tejto oblasti nie sú dobre integrované a nedisponujú dostatočnou výmenou znalostí. S cieľom vytvoriť čo najviac príležitostí pre spoločné hodnotové reťazce sa tímy zložené z predstaviteľov regionálnych orgánov a klastrov v súčasnosti venujú trom výzvam:

- **1) Spojiť zariadenia:** umožniť MSP z akéhokoľvek regiónu VI prístup k výskumnej infraštruktúre;
- **2) Spojiť dodávateľov:** otvoriť dodávateľské reťazce a povzbudiť MSP na spoluprácu;
- **3) Spojiť partnerov:** zriadiť medziregionálne priemyselné konzorciá na rozvoj výrobkov a služieb.

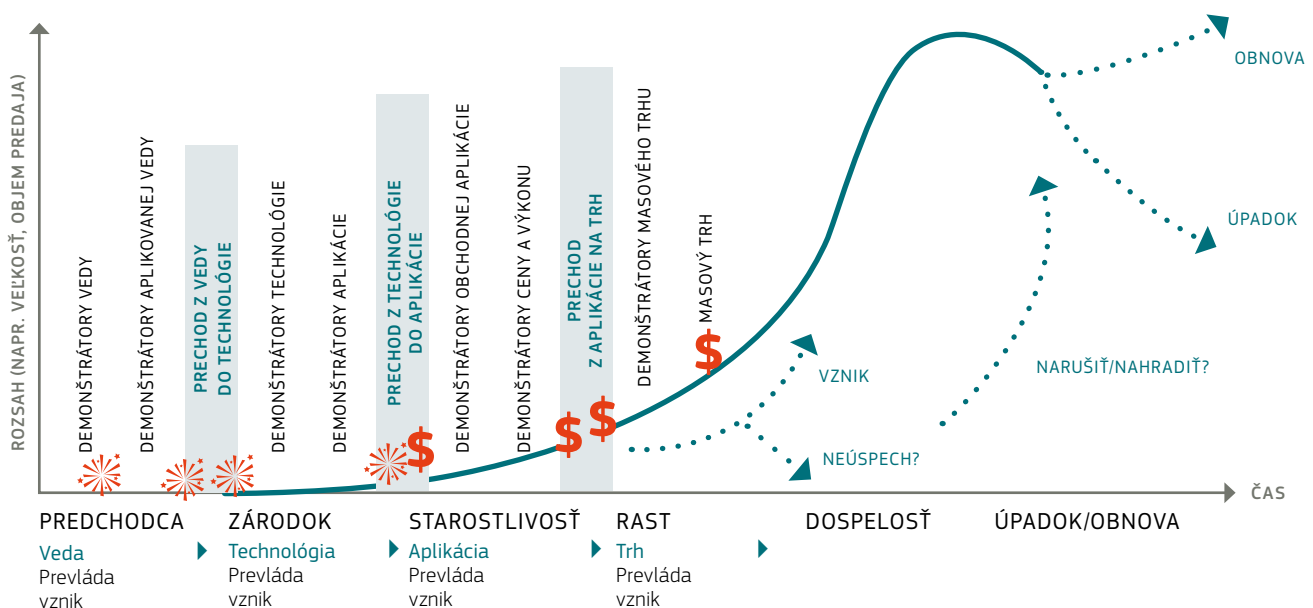
Cieľom týchto pilotných projektov je urýchliť uvedenie inovačných aplikácií v modernej výrobe na trh zriadením medziregionálnych demonštračných platforiem vedených priemyselným odvetvím. Tento cieľ sa dá dosiahnuť spojením a zlepšením existujúcich iniciatív medzi regiónmi, čo umožní zvýšiť rozsah činností, prístup k širším komunitám vedúcich používateľov a zvýši už existujúcu pridanú hodnotu.

Metodika VI určená na proces cezhraničného objavovania činností podnikania a analýzu hodnotového reťazca nadväzuje na proces zvyšovania rozsahu, ktorý je rozdelený do etáp:

- **1) Učenie sa** mapovaním potenciálu regiónov vo vznikajúcich hodnotových reťazcoch a určovaním kľúčových aktérov;
- **2) Spájanie** zoskupovaním vhodných aktérov;
- **3) Demonštrácia** predstavením riešení, ktoré približujú aplikácie k trhu;
- **4) Komercializácia** spoločným investovaním do komerčného uvedenia na trh.

Cieľom pilotných projektov VI je podporiť medziregionálnu spoluprácu a poukázať na opodstatnenosť riešení a na potenciál ich uvedenia na trh. V rámci metodiky VI sa tiež vyvinuli nástroje na urýchlenie procesu určenia konkrétnych projektov pre demonštrátory. Metodika využíva maticový prístup, ktorý kombinuje „vertikálny“ rozmer na vytvorenie demonštračných prípadov v hodnotových reťazcoch s „horizontálnym“ rozmerom

SPOLČNÁ DEMONŠTRÁCIA V ZÁUJME URÝCHLENIA PRECHODOV

Demonštrátory sú kľúčom pri prechodoch medzi rôznymi fázami v životnom cykle (nového) priemyselného odvetvia. Ďalšia fáza môže nastať len po splnení podmienok demonštrácie.

poskytovania služieb medzi jednotlivými prípadmi pre fungovanie ekosystému (ako je mapovanie, sprostredkovanie, plánovanie, prierezové činnosti).

Cesta vpred: strategické klastrové partnerstvá pre spoločné investície

Tieto pilotné akcie teraz vstúpili do rozhodujúcej fázy spojenia aktérov v nových európskych hodnotových reťazcoch. S cieľom zjednodušiť tento proces GR pre regionálnu a mestskú politiku podporuje odborné podujatie zamerané na nadväzovanie kontaktov, ktoré sa uskutoční na začiatku roka 2016 a ktoré bude zamerané na urýchlenie práce na pilotných projektoch metodiky VI.

GR v spolupráci s platformou inteligentnej špecializácie plánuje zjednotiť metodiku iniciatívy Vanguard do súboru nástrojov určených na proces medziregionálneho objavovania činností podnikania, aby bola prístupná vo väčšom rozsahu. V mnohých regiónoch to bude predstavovať stimul na uplatňovanie nových prístupov pri vykonávaní koordinovaných stratégií inteligentnej špecializácie. Zlepšila by sa aj nadnárodná a medziregionálna koordinácia pri vytváraní a zavádzaní operačných programov,

► Účastníci podujatia GROW your REGION.

ktorá sa stále považuje za slabú stránku napriek výraznej tendencii zvyšovania makroregionálnej koordinácie, ako je zakotvené v makroregionálnych stratégiách EÚ ⁽⁶⁾.

Pri rozvoji a tvorbe spoločných hodnotových reťazcov bude nevyhnutné presadzovať a realizovať množstvo strategických nadnárodných a medziregionálnych iniciatív s prístupom zdola nahor, a to s pomocou regiónov a regionálnych aktérov a pod vedením klastrov a priemyselných odvetví. Z tohto dôvodu sa teraz pozornosť venuje viacúrovňovému podpornému mechanizmu pre európske ekosystémy, ktoré umožňujú vytváranie klastrov.

S cieľom stimulovať viac regiónov a programov, aby prijali prístup, pri ktorom zohráva vedúcu úlohu priemyselné odvetvie, a smerovali k strategickým klastrovým partnerstvám, GR pre regionálnu a mestskú politiku spolu s GR pre vnútorný trh, priemysel, podnikanie a MSP zorganizovali 27.–28. apríla 2015 podujatie GROW your REGION ⁽⁷⁾. Na podujatí sa stretlo 350 regionálnych tvorcov politiky a zástupcov klastrov, aby skúmali spoločné prístupy pri dosahovaní inteligentnej špecializácie a hospodárskej transformácie prostredníctvom klastrov.

Toto podujatie potvrdilo potrebu cielenejšej a strategickejšej medziregionálnej spolupráce, ktorá je potrebná na dosiahnutie

AKO MÔŽE INTELIGENTNÁ ŠPECIALIZÁCIA PRISPIEŤ K TRANSFORMÁCIÍ A MODERNIZÁCIÍ REGIÓNOV V EURÓPE

SASKO, NEMECKO: Strategické verejné a súkromné investície pomohli úspešne zmodernizovať tradičné odvetvie mikroelektroniky, čo viedlo k vytvoreniu „Silikónového Saska“, v súčasnosti najväčšieho klastra v odvetví mikroelektroniky v Európe.

PODKARPACKIE, POĽSKO: 70-ročná tradícia leteckého priemyslu, ktorá takmer zanikla, sa vďaka nadšenej intervencii verejného aj súkromného sektora pretransformovala na klaster Aviation Valley, ktorý v súčasnosti dodáva komponenty a konečné výrobky do celého sveta.

SEVERNÉ ŠVÉDSKO: Odľahlá krajina s nízkymi teplotami sa zmenila na cenný kapitál, ktorý láka významných výrobcov automobilov a ponúka zariadenia na testovanie áut pre automobilové spoločnosti, ako sú Daimler, Volkswagen, Toyota, General Motors, Ford, Fiat, Peugeot, Saab a Hyundai.

SEVERNÁ KARÉLIA, FÍNSKO: Strategické investície a úspešné prepájanie klastrov s oblasťami, ako je herné a strojárské odvetvie, pretransformovali tradičný lesný priemysel na lesný biopodnikársky priemysel založený na kompetenciách. Región má vedúce postavenie v oblasti získavania bioenergie z lesných zdrojov, decentralizovanej biorafinácie a drevných materiálov, lesných technológií a tiež v ďalších oblastiach.

(6) Napríklad v revidovanom akčnom pláne pre región Baltského mora (jún 2015) sa výslovne uvádza, že na úplné využitie inovačného potenciálu regiónu by boli potrebné „inteligentnejšie, medziodvetvové a medziregionálne partnerstvá... podobne ako v prípade iniciatívy Vanguard, ktorá usiluje o tento cieľ“.
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/communic/baltic/action_09062015_en.doc

(7) http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/en/conferences/grow_region/

systematického prístupu k tvorbe spoločných ekosystémov. Obidve GR v súčasnosti plánujú usporiadať nadväzujúci odborný seminár, ktorý sa uskutoční v zime tohto roku a ktorý sa bude venovať prípadným spoločným akciám zameraným na podporu európskeho klastrového partnerstva pre inteligentnú špecializáciu.

Spolupráca s ďalšími útvarmi Komisie je prísľubom vytvorenia ďalších synergii, napríklad:

- ▶ s GR pre energetiku o novej platforme inteligentnej špecializácie na podporu **energetickej únie**;
- ▶ s GR pre komunikačné siete, obsah a technológie o vysoko uznávanej úlohe regionálnych stredísk pri zavádzaní **digitálnej agendy**;
- ▶ s GR pre výskum a inovácie o príspevku k novému **akčnému plánu obehového hospodárstva** prostredníctvom príslušných stratégií inteligentnej špecializácie.

Tento vývoj ukazuje, že politické podporné mechanizmy EÚ, a to najmä regionálna politika, umožňujú regiónom a klastrom, aby zabezpečili hospodárstvám schopnosť transformácie a súčasne urýchlili zblížovanie úrovni prosperity v regiónoch.

Ďalšiu výzvu predstavuje konsolidácia jednotného podporného systému na základe mandátu udeleného komisárke pre regionálnu politiku **Corine Crețuovej** s cieľom dosiahnuť maximálnu úroveň synergii medzi politickými nástrojmi.

Pre posunutie hraníc a uplatňovanie synergii v praxi je nevyhnutné vedenie zo strany regionálnych orgánov a klastrov. Musia mať možnosť a podporu pri tvorbe strategických

KONFERENCIA NA VYSOKEJ ÚROVNI O VYKONÁVANÍ STRATÉGIÍ INTELEKTNEJ ŠPECIALIZÁCIE JÚN 2016

GR pre regionálnu a mestskú politiku bude usporiadateľom tohto podujatia, na ktorom sa zhodnotia skúsenosti EÚ a regiónov v rozvíjaní inteligentnej špecializácie získané za posledné roky, posúdia sa prvé výsledky medziregionálnej spolupráce odštartovanej na tomto základe, ako je iniciatíva Vanguard a európske klastrové partnerstvá, a prediskutujú sa ďalšie kroky.

Medzi kľúčové otázky diskusie bude patriť internacionalizácia stratégií inteligentnej špecializácie, konvergencia klastrových politik a inteligentnej špecializácie a dosiahnutie synergii v nástrojoch na podporu týchto opatrení v európskych inováčných ekosystémoch.

partnerstiev pre spoločné investície, pri nadväzovaní kontaktov v záujme uzatvorenia zmlúv, a tým k sprístupneniu podnikateľských príležitostí a potenciálu rastu.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/information/publications/brochures/2014/smart-specialisation-and-europes-growth-agenda

▶ REGIOSTARS

OSLAVA REGIONÁLNYCH
PROJEKTOV, KTORÉ RIEŠIA
HLAVNÉ PROBLÉMY EURÓPY

Už po ôsmy rok sa udelia ocenenia RegioStars najinšpirovannejším a najinovačnejším regionálnym projektom podporovaným z prostriedkov politiky súdržnosti EÚ.

Tohtoroční finalisti, ktorí boli vybratí v štyroch kategóriách – Inteligentný rast, Udržateľný rast, Inkluzívny rast a CityStars –, ponúkajú riešenia niektorých z prioritných problémov, ktorým čelí súčasná Európa.

Nezávislá porota ocenenia RegioStars pod vedením poslanca EP **Lamberta Van Nistelrooija** vybrala zo 143 zaslaných príspevkov 17 finalistov. Finalistov z každej kategórie uvádzame nižšie spolu s odkazom na podrobnejšie informácie o ich úspešných a priekopníckych projektoch. Víťazi budú vyhlásení počas podujatia OPEN DAYS 13. októbra 2015 v Bruseli.

▶ INTELIGENTNÝ RAST

Uvoľnenie potenciálu rastu MSP pre digitálne hospodárstvo.

▶ DIGITÁLNY CESTOVNÝ RUCH

Wales (Spojené kráľovstvo)

Projekt pomohol waleským MSP pôsobiacim v odvetví cestovného ruchu, ktoré boli pomerne neskúsené v oblasti elektro-nického podnikania, dospieť do digitálneho veku podnikania.

▶ www.visitwales.com

▶ AGRIPIR

Európska územná spolupráca – País Vasco, Cataluña (Španielsko), Midi-Pyrénées, Aquitaine (Francúzsko)

V rámci projektu Agripir sa zaviedli inovačné technológie do tradičného poľnohospodárstva a zlepšila sa konkurencieschopnosť regiónu na náhorných planinách Pyrenej.

▶ www.agripir.com

▶ ŠKANDINÁVSKI VÝROBCOVIA HIER

Európska územná spolupráca – Midtjylland (Dánsko), Västsverige (Švédsko)

Projekt ponúka podnikateľské poradenstvo a zaškolenie mladým podnikateľom v odvetví digitálnych hier.

▶ www.videndjurs.dk

▶ ROZVOJ TECHNOLOGICKÉHO PARKU TORUN

Kujawsko-Pomorskie (Poľsko)

Infraštruktúra v technologickom parku Torun, ktorá je na svetovej úrovni, ponúka podporu podnikateľom pri rozvoji novej podnikateľskej činnosti.

▶ www.smartspace.io/en

▶ UDRŽATEĽNÝ RAST

Mobilizácia investícií do energetickej účinnosti v prospech občanov a spoločnosti.

▶ MILD HOME

Európska územná spolupráca – Burgenland (Rakúsko), Jugozapaden (Bulharsko), Thessalia (Grécko), Közép-Dunántúl (Maďarsko), Veneto, Emilia-Romagna (Taliansko), Vest (Rumunsko), Belehrad (Srbsko)

Partneri zo siedmich krajín spojili svoje sily, aby vytvorili udržateľnejšie metódy výstavby a vypracovali koncepciu ekologickej dediny.

▶ www.mildhome.eu/

▶ PICSA

Andalucía (Španielsko)

Program udržateľnej výstavby v Andalúzii zmenil odvetvie výstavby v regióne na ekologickejšie odvetvie a pomohol vytvoriť nové pracovné miesta.

▶ www.agenciaandaluzadelaenergia.es/ciudadania/programa-de-impulso-la-construccion-sostenible-de-andalucia/

▶ LONDÝNSKY ZELENÝ FOND

Londýn (Spojené kráľovstvo)

Financovanie z EÚ a ďalších verejných zdrojov zvyšuje rozsah a tempo budovania ekologickej infraštruktúry v Londýne.

▶ www.leef.co.uk/

„Je veľmi obohacujúce vidieť, ako môže regionálna politika podporiť inovačné riešenia poskytnutím financií miestnym aktérom, aby mohli premeniť svoje vizionárske myšlienky na realitu.“

▶ LAMBERT VAN NISTELROOIJ – POSLANEC EURÓPSKEHO PARLAMENTU, PREDSEDA POROTY REGIOSTARS 2015

▶ INKLUZÍVNY RAST

Integrácia ľudí ohrozených sociálnym vylúčením do spoločnosti.

▶ ŠANCA NA PRÁCU

Praha, Střední Čechy, Severozápad (Česká republika)

Projekt spojil ľudí s trestnou minulosťou a zamestnávateľov, aby našli spôsob, ako zamestnať ľudí prepustených z väzenia.

▶ www.rubikoncentrum.cz

▶ MOMENTUM

Írsko

Tento projekt, ktorý pôsobí v celom Írsku, pomáha dlhodobo nezamestnaným ľuďom, aby sa opätovne zaradili do pracovného procesu.

▶ www.momentumskills.ie

▶ RODINNÉ STREDISKÁ V BURGASE

Yugoiztochen (Bulharsko)

Nové ubytovacie zariadenia a sociálne služby zlepšujú život znevýhodneným deťom.

▶ www.burgas.bg

▶ FIT FOR WORK

Wales (Spojené kráľovstvo)

Projekt Fit for Work pomohol vyše 1 600 zamestnancom v rámci starostlivosti o fyzické a duševné zdravie znížiť ich dlhodobú práceneschopnosť.

▶ www.rcs-wales.co.uk

▶ DIRITTI A SCUOLA

Puglia (Taliansko)

Tento projekt, ktorý vychádzal z kombinovaného prístupu v oblasti vzdelávania a sociálnych služieb, výrazne znížil mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky v regióne.

▶ www.pugliausr.it/default.aspx?Page=Office_Section&code=132&tipo=1

▶ CITYSTAR

Transformácia miest prispôbená budúcim výzvam.

▶ FÖRETAGSAMMA VH

Västsverige (Švédsko)

S cieľom stimulovať obchodnú činnosť a podnikanie projekt poskytuje podnikateľské poradenstvo mladým podnikateľom a začínajúcim aj existujúcim spoločnostiam.

▶ www.foretagsammavastrahisingen.se

▶ IMAGINE

Európska územná spolupráca – Severoiztochen (Bulharsko), Oberbayern (Nemecko), Syddanmark (Dánsko), Cataluña (Španielsko), Nord-Pas de Calais (Francúzsko), Emilia-Romagna (Taliansko), Nord-Vest (Rumunsko), Berkshire, Buckinghamshire a Oxfordshire (Spojené kráľovstvo)

Osem partnerských miest zapojilo miestnych obyvateľov a organizácie do udržateľnejšieho využívania energie.

▶ www.imaginelowenergycities.eu

▶ TORRENT DELS MADUIXERS

Cataluña (Španielsko)

Moderné zariadenie na spracovanie odpadu v Barcelone znižuje emisie CO₂ a súčasne ponúka nové priestory pre komunitu.

▶ <http://w2.bcn.cat/obres/es/europa>

▶ EUROCITY OF CHAVES-VERÍN

Európska územná spolupráca – Galicia (Španielsko), Norte (Portugalsko)

Dve mestá spojili svoje sily a vytvorili jedno mesto „Eurocity“, v rámci ktorého spoločne poskytujú komunálne služby a zariadenia.

▶ <http://en.euroidadechavesverin.eu/>

▶ IMPLEMENT

Európska územná spolupráca – Midtjylland (Dánsko), Västsverige (Švédsko), Sør-Østlandet (Nórsko)

V rámci projektu Implement sa vytvorili udržateľné iniciatívy a nástroje na urýchlenie používania bioplynu v doprave a pri výrobe tepla.

▶ www.energiensikive.dk

▶ VIAC INFORMÁCIÍ

▶ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

▶ VAŠIMI SLOVAMI

NÁZORY ZÚČASTNENÝCH STRÁN NA POLITIKU SÚDRŽNOSTI NA OBDOBIE ROKOV 2014–2020

Časopis
Panorama
víta vaše
príspevky

Vašimi slovami je názov sekcie časopisu *Panorama*, v ktorom zúčastnené strany na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni môžu vyjadriť svoj názor na reformovanú politiku súdržnosti a načrtnúť svoje plány na obdobie rokov 2014–2020.

Panorama víta vaše príspevky vo vašom jazyku, ktoré môžeme predstaviť v budúcich vydaniach. Ak chcete získať informácie o termínoch a pokynoch na odosielanie príspevkov, kontaktujte sa s nami.

▶ regio-panorama@ec.europa.eu

▶ ÍRSKO

▶ ZLEPŠENIE VYKONÁVANIA PROGRAMU V „ROZVINUTEJŠOM“ REGIÓNE

Tešíme sa na výhody, ktoré nášmu regiónu prinesie regionálny operačný program **Border, Midland and Western (BMW)** na obdobie rokov 2014–2020. Región **Border, Midland a Western** je prevažne vidieckeho charakteru a nedávno bol označený za „rozvinutejší“ región. Náš nový program sa sústreďuje na určitý počet prioritných tém, ktoré budú mať merateľný dosah na vybrané investičné priority.

Vítame nový dôraz na dosahovanie jednoznačných výsledkov v programoch na obdobie rokov 2014–2020 a usilujeme preto o zvýšenie účinnosti vykonávania programu, a to napríklad zavedením elektronickej výmeny údajov (elektronická súdržnosť) a využívaním možností zjednodušených nákladov. Cieľom nového programu je zvýšenie aplikovaného výskumu v regióne v spolupráci s priemyselným odvetvím, zavedenie univerzálneho vysokorýchlostného širokopásmového pripojenia na internet v každom meste a obci, z ktorého bude mať prospech 145 000 domácností, pokračujúca podpora 15 000 podnikov prostredníctvom miestnych úradov na podporu podnikania a organizácie Enterprise Ireland, energetická účinnosť vo viac než 10 000 sociálnych bytoch a domácnostiach

s nízkym príjmom a podpora stratégií udržateľného rozvoja miest s hospodárskymi, sociálnymi a environmentálnymi výhodami.

Program, ktorý je spolufinancovaný z EFRR vo výške 320 miliónov EUR, prinesie rozsiahlu podporu podnikom v našom regióne. Bude zahŕňať priamu podporu výskumu a inovácií a poskytne príležitosti zapojiť sa do výskumných programov a partnerstiev v oblasti inovácií v spolupráci s výskumnými centrami, ktoré pracujú na výskumných projektoch zameraných na podniky.

V rámci programu sa bude naďalej poskytovať podpora mikropodnikom zo strany miestnych úradov na podporu podnikania, a to poskytovaním informácií o podnikaní, poradenských služieb, poradenstva v oblasti budovania kapacít a finančnej podpory a prostredníctvom programu rozvoja MSP zameraného na výrobné spoločnosti a spoločnosti poskytujúce služby na medzinárodnej úrovni. Zavedenie univerzálneho vysokorychlostného širokopásmového pripojenia na internet v oblastiach, v ktorých tieto služby chýbajú, výrazným spôsobom zlepší prostredie pre rozvoj MSP v regióne a zvýši potenciál využívania elektronického podnikania.

Program predstavuje aj strategický posun z budovania výskumnej infraštruktúry k podpore aplikovaného výskumu a komercializácie s väčším dôrazom na zapojenie priemyslu do financovaných výskumných projektov v súlade s írskou stratégiou inteligentnej špecializácie.

► Výskum inštitútu Marine Environment & Food Safety Services v oblasti chemickej a biologickej analýzy toxínov.

Plnenie programu prostredníctvom našich partnerov na ministerstvách, v štátnych agentúrach, miestnych orgánoch a vyšších vzdelávacích inštitúciách zaisťuje, že sa zavádzanie opatrení vrátane výberu a odsúhlasenia projektu, žiadostí o platbu a výkazov výdavkov bude vykonávať efektívnym spôsobom a v prospech vybraných príjemcov v regióne.

GERRY FINN – Riaditeľ riadiaceho orgánu pre regionálny operačný program Border, Midland and Western na obdobie rokov 2014–2020

► LITVA ENERGETICKÁ ÚČINNOSŤ V LITVE: FINANČNÉ NÁSTROJE REAGUJÚ NA VÝZVU

Účinné využívanie energie je kľúčovou hybnou silou ekologickejšieho hospodárstva a úspory verejných aj súkromných výdavkov. Z tohto dôvodu je energetická účinnosť jedným z hlavných strategických cieľov litovského operačného programu na získanie investícií EÚ na obdobie rokov 2014–2020.

Prechod k účinnejšiemu využívaniu energie

V poslednom desaťročí sa v Litve rýchlo zvyšuje energetická účinnosť, na druhej strane je však úroveň využívania energie stále omnoho vyššia než v mnohých členských štátoch. Jedným zo spôsobov zvýšenia energetickej účinnosti je modernizácia starých bytových budov, ktorých je v Litve asi 37 000. Na úspešné zvládnutie tohto procesu sme v roku 2009 zaviedli finančné nástroje na modernizáciu bytových budov.

Už od začiatku sme museli čeliť rôznym problémom, a to nielen finančným, ale museli sme tiež poopraviť mienku verejnosti a presvedčiť ju, že modernizácia je účinná. Čísla však teraz hovoria samy za seba a s potešením môžeme konštatovať: v súčasnosti sa snažíme zachovať vysokú kvalitu modernizácie, keďže dopyt po pôžičkách je vyšší než dostupné prostriedky. Z analýzy vyplýva, že po modernizácii sa spotreba energie v niektorých budovách znížila o 50%. Energetická účinnosť sa však môže a musí posudzovať nielen podľa počtu zmodernizovaných budov alebo prostriedkov zavedených na dosiahnutie energetickej účinnosti. Ide aj o kvalitu života a bezpečné a zdravé prostredie.

Využívanie finančných nástrojov

Prostriedky EÚ a finančné nástroje boli a stále sú nevyhnutné pre tento proces. V roku 2009 sa zriadil holdingový fond JESSICA s prostriedkami vo výške 227 miliónov EUR na modernizáciu bytových budov. Keďže využívanie finančných nástrojov v sektore energetiky splnilo očakávania a množstvo

pripravovaných projektov preukázalo obrovský dopyt, v rámci finančného rámca na obdobie rokov 2014–2020 sa zriadili tri nové fondy: JESSICA II, fond na modernizáciu bytových budov (MBMF) a fond energetickej účinnosti (ENEF).

MBMF, ktorý spravuje Národná agentúra pre rozvoj a verejné investície, je finančný nástroj s 30 miliónmi EUR, zatiaľ čo JESSICA II je „fond fondov“ (150 miliónov EUR), ktorý bol zriadený na prilákanie veľkých súkromných investícií s cieľom zvýšiť vplyv prostriedkov EÚ a uspokojiť obrovský dopyt po investíciách.

Novozriadený fond ENEF (79 miliónov EUR) je určený na poskytovanie pôžičiek na modernizáciu verejných budov a vydávanie záruk na projekty verejného osvetlenia. Cieľom fondu nie sú len investície do projektov, ale aj rozvoj modelu európskej klasifikácie zručností/kompetencií, kvalifikácií a povolání (ESCO), ktorý sa v Litve nevykonáva v rozsiahlej miere. Priláka súkromné investície a súkromné spoločnosti nadobudnú skúsenosti s účinnejším využívaním prostriedkov EÚ a znižovaním rizík. Agentúra pre rozvoj a súkromné investície hľadá v súčasnosti potenciálnych investorov, ktorí majú záujem investovať do litovských projektov energetickej účinnosti.

V období rokov 2014–2020 chceme využiť príležitosti a zvýšiť návratnosť investícií z prostriedkov EÚ a čo najviac využívať revolvingové fondy. Z tohto dôvodu sa plánuje rozsiahlejšie využívanie finančných nástrojov. V súčasnosti sa pripravuje analýza potrieb trhu s cieľom zhodnotiť príležitosti a potenciál finančných nástrojov v ďalších oblastiach verejnej infraštruktúry, ako je energetika, čistenie odpadových vôd, doprava, cestná infraštruktúra, IT a ďalšie.

ALOYZAS VITKAUSKAS – *Námestník ministra pre financie Litvy, predseda monitorovacieho výboru litovského operačného programu na obdobie rokov 2014–2020*

►PORTUGALSKO

►ZVÝŠENIE KONKURENCIESCHOPNOSTI NA AZORÁCH

Súostrovie Azory pozostáva z deviatich obývaných ostrovov v strede Atlantického oceána, ktoré sa rozkladajú v dĺžke viac ako 600 km. Z charakteru územia

a hospodárstva vyplýva, že autonómny región Azory sa vždy klasifikoval ako najvzdialenejší región v súlade s článkom 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Operačný program PROCONVERGENCIA v rámci EFRR na programové obdobie rokov 2007–2013 je kľúčovou súčasťou verejných investičných prostriedkov v autonómnom regióne Azory.

PROCONVERGENCIA je komplexný program, ktorý zahŕňa širokú škálu podpory v oblasti základnej dostupnosti a vzdelávacích, sociálnych a environmentálnych infraštruktúr vrátane súboru nástrojov na presadzovanie a podporu súkromných investícií a na tvorbu vonkajších úspor určených na činnosť regionálnych podnikov. Existuje celý rad projektov, ktoré sú príkladom dosiahnutých výsledkov, napríklad:

- ▶ prepojenie západnej skupiny ostrovov s ďalšími ostrovmi pomocou podmorského kábla z optických vlákien;
- ▶ vybudovanie funkčných budov pre azorskú univerzitu ako súčasť širšieho radu aktivít v sieti verejného školstva;
- ▶ rozšírenie nemocnice na ostrove Faial, ktorá slúži veľkému množstvu obyvateľov zo skupín stredných a západných ostrovov;
- ▶ zreštaurovanie majáka a jeho premena na vulkanologické stredisko, za čo tento projekt získal v roku 2011 cenu RegioStars;

Celkové náklady:
15 600 000 EUR
Príspevok EÚ:
7 400 000 EUR

▶ Pelety z biomasy vyrábané na Azorách používajú miestne podniky ako zdroj energie napríklad pri produkcii mlieka.

- ▶ cestná infraštruktúra na ostrove Terceira, ktorá spája morský prístav, rybársky prístav, letisko a hlavný priemyselný park s mestom Angra do Heroísmo, ktoré je hlavným administratívnym centrom.

Pokiaľ ide o konkrétnu podporu súkromných investícií, projekt „Výroba peliet z biomasy v autonómnom regióne Azory“ zahŕňa všetky priority programu PROCONVERGENCIA:

- ▶ 1) transformácia miestnych surovín;
- ▶ 2) výroba regionálnych výrobkov s použitím zdrojov z regionálneho hospodárstva a
- ▶ 3) podpora vývozu regionálnych produktov.

Na základe podnikateľského plánu sa zvyšuje potenciál priemyslu, keďže sa odstránili obmedzenia uvalené na miestny trh a súčasne sa v odvetví zavádza klastrový prístup, ktorý je dôležitý pre regionálne hospodárstvo a poskytuje perspektívu internacionalizácie. Podnik prijímajúci podporu Natural-Reason predložil tri paralelné žiadosti pre projekty na troch azorských ostrovoch (São Miguel, Terceira a Pico), na ktorých vzniknú plne nezávislé priemyselné jednotky s vlastnou správou, ktoré budú na regionálny trh dodávať vlastný segment a budú môcť samostatne uzatvárať dodávateľské zmluvy podľa potrieb dopytu. Očakáva sa, že na každom ostrove sa vytvorí devätnásť pracovných miest.

RUI AMANN – Predstavitel' riadiaceho orgánu autonómneho regiónu Azory

**NECHAJTE
POČUŤ
SVOJ HLAS**

regio-panorama@ec.europa.eu

▶NAJNOVŠIE SPRÁVY

[V SKRATKE]

VEREJNÉ VYPOČUTIE O ENERGETICKEJ ÚNII A INTELIGENT- NÝCH OSTROVOCH

INSULEUR, sieť ostrovných obchodných a priemyselných komôr Európskej únie, zorganizovala 10. júla verejné vypočutie v Európskom hospodárskom a sociálnom výbore. Na podujatí s názvom Energetická únia a inteligentné ostrovy sa riešili problémy, ale aj príležitosti ostrovných území z hľadiska politiky v oblasti energetiky.

Pokiaľ ide o energetickú úniu, ktorá je jednou z hlavných priorít predsedu Komisie pána Junckera a ktorej cieľom je poskytovať občanom a podnikom v EÚ bezpečnú, udržateľnú, konkurencieschopnú a cenovo dostupnú energiu, mnohé ostrovy v EÚ predstavujú osobitné prípady s výrazne odlišnými podmienkami z hľadiska infraštruktúry a dodávky energie, než má európska pevnina. Tieto územia obýva 20 miliónov ľudí – čo sú približne 4% obyvateľstva EÚ – a predstavujú dôležitú časť európskej energetickej siete.

Hoci sú ostrovy často vzdialené, nedostatočne prepojené a predstavujú menší podiel na trhu, disponujú tiež veľkým bohatstvom v podobe obnoviteľných zdrojov energie, ako je slnečná, veterná a morská energia. Navyše vďaka svojim malým a integrovaným trhom ponúkajú ideálne podmienky pre pilotné projekty v oblasti energetickej účinnosti.

S podporou vo výške 38000 miliónov EUR určenou na projekty energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie vyčlenenou z EFRR a Európskeho fondu pre strategické investície na obdobie rokov 2014–2020 by ostrovy v EÚ mohli získať inteligentné technológie a stať sa skutočnými priekopníkmi v oblasti udržateľnej energie.

▶VIAC INFORMÁCIÍ

www.insuleur.org/noticia.php?Cod_not=172

SPRÁVY O VZŤAHOCH MEDZI EÚ A ČÍNOU A EÚ A SPOLOČEN- STVOM CELAC

Nedávno boli uverejnené dve nové správy o medzinárodných vzťahoch, ktoré sú dostupné na webovej stránke Inforegio.

Prvá správa je o politickej spolupráci medzi EÚ a Čínou v rokoch 2006 až 2015 a ponúka prehľad deviatich rokov spolupráce v oblasti regionálnej politiky medzi Generálnym riaditeľstvom pre regionálnu a mestskú politiku Európskej komisie a Komisiou pre národný rozvoj a reformy Číny. Každoročné semináre na vysokej úrovni, spoločné správy a návštevy na mieste, na ktorých sa zúčastňujú regionálne a mestské orgány z oboch strán, sa ukazujú ako veľmi úspešné pri podpore výmeny skúseností o otázkach regionálneho a mestského rozvoja, budovania kapacít a ďalších tém. Správa sa venuje aj budúcej spolupráci v rámci strategického programu spolupráce EÚ – Čína 2020.

Druhá správa, ktorá bola uverejnená počas konania samitu EÚ – CELAC v júni 2015, poskytuje súhrnný prehľad ôsmich rokov spolupráce medzi EÚ, Latinskou Amerikou a karibskými krajinami v oblasti regionálnej, mestskej a cezhraničnej politiky. Bohato ilustrovaná správa predstavuje mnohé príklady projektov, ako aj vyhlásenia **komisárky Crețuovej** a ministrov z partnerských krajín Latinskej Ameriky.

▶VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/policy/cooperation/international/

PRIJATIE STRATÉGIE EÚ PRE ALPSKÝ REGIÓN

Európska komisia predstavila 28. júla stratégiu EÚ pre alpský región – EUSALP. Táto stratégia zahŕňa 7 krajín s viac než 70 miliónmi obyvateľov a jej cieľom je zintenzívniť spoluprácu v regióne a súčasne podporiť rast, infraštruktúru, ochranu životného prostredia a hospodárenie s energiou.

Alpy sú tradične jednou z najbohatších oblastí na svete a stredobodom hospodárskej činnosti a inovácií v Európe. Krajiny v tomto regióne však stále čelia spoločným problémom, a to najmä v súvislosti s prepojenosťou a zmenou klímy.

EUSALP je štvrtá makroregionálna stratégia EÚ – integrovaný rámec spájajúci členské štáty a susedné krajiny v tej istej zemepisnej oblasti. Cieľom stratégií je riešiť spoločné problémy a vytvárať lepšiu hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, pričom vychádzajú z existujúcich sietí a programov EÚ, ako sú fondy EŠIF.

EUSALP zahŕňa 7 krajín, a to Rakúsko, Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Slovinsko, Lichtenštajnsko a Švajčiarsko, v ktorých je celkovo 48 regiónov, a táto stratégia sa bude zameriavať na štyri kľúčové politické oblasti.

- ▶1. Hospodársky rast a inovácie: propagácia a podpora výskumu, cestovného ruchu a MSP;
- ▶2. Prepojenosť a mobilita: zlepšenie kvality ciest, železníc a širokopásmového pripojenia na internet vo vzdialených oblastiach;

▶3. Životné prostredie a energia: spoločné využívanie vlastných zdrojov s cieľom chrániť životné prostredie a podporovať energetickú účinnosť;

▶4. Vhodný a účinný model riadenia v regióne.

Komisárka pre regionálnu politiku **Corina Crețuová** vyjadrila pevnú vieru v potenciál a životaschopnosť stratégie EUSALP: „*Spolupráca alpských regiónov má dlhoročnú tradíciu, v rámci ktorej vzniklo množstvo sietí, a hlavným cieľom tejto spolupráce je posilniť túto existujúcu solidaritu. Je to štvrtá makroregionálna stratégia v Európe a skúsenosti nám ukazujú, že ich úspech závisí vo vysokej miere od angažovanosti a zodpovednosti. Potrebujeme preto silné politické vedenie a aktívnu účasť všetkých partnerov na regionálnej a vnútroštátnej úrovni s cieľom v plnej miere využiť potenciál stratégie EÚ pre alpský región.*“

Stratégia je pripravená na schválenie Európskou radou na konci tohto roka.

▶VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/policy/cooperation/macro-regional-strategies/alpine/

DIGITÁLNA TRANSFORMÁCIA V MSP

GR pre komunikačné siete, obsah a technológie uverejní v októbri výzvu na vyjadrenie záujmu stimulovať tvorbu nových regionálnych ekosystémov, ktoré poskytnú technickú podporu a finančné príležitosti pre digitálnu transformáciu vo výrobných MSP a v spoločnostiach so strednou kapitalizáciou (spoločnosť s trhovou kapitalizáciou od 2 do 10 miliárd USD). Počas 2. fázy programu (2015–2018) môžu regionálne

kompetenčné centrá pôsobiace ako inovačné centrá podať žiadosť o finančné prostriedky na posúdenie realizovateľnosti udržateľnej spolupráce v oblasti technológií medzi kompetenčným centrom a MSP a spoločnosťami so strednou kapitalizáciou v regióne pri prenose najmodernejších technológií, ktoré umožnia digitálnu transformáciu. Navyše sa preskúma možnosť podpory tejto spolupráce s regionálnymi fondmi.

▶VIAC INFORMÁCIÍ
www.i4ms.eu

I4MS

▶ NOVÁ PRÍRUČKA K ANALÝZE NÁKLADOV A VÝNOSOV PRI HODNOTENÍ PROJEKTU

Na základe takmer 500 veľkých investičných projektov očakávaných v programovom období 2014–2020 sa požadovaný hodnotiaci prístup, tzv. analýza nákladov a výnosov, zmenil tak, aby zodpovedal novým požiadavkám, a bol uverejnený v novej príručke pre zainteresované strany.

Dôležitým prvkom stratégie Európa 2020 je vybrať projekty, ktoré ponúkajú najlepšiu hodnotu za vynaložené prostriedky a majú výrazný vplyv na zamestnanosť a rast.

V dôsledku toho sa musí posúdiť vhodnosť všetkých veľkých projektov (projekty, ktorých oprávnené náklady presahujú 50 miliónov EUR), ktoré sú začlenené do operačných programov EFRR a Kohézneho fondu, prostredníctvom procesu analýzy nákladov a výnosov (ANV), čo je v súčasnosti povinná požiadavka v rámci spolufinancovania.

ANV je analytický nástroj, ktorý sa používa na zhodnotenie investičného rozhodnutia. Pomáha posúdiť zmenu podmienok z hľadiska prosperity súvisiacu s projektom a prínos projektu k cieľom politiky súdržnosti EÚ.

V rámci reformovanej politiky súdržnosti sa sprísňujú požiadavky na ANV pri hodnotení projektu a rozhodovaní a z tohto dôvodu bola vydaná príručka, v ktorej sú vymedzené tieto nové postupy.

Overiteľné metódy

ANV predstavuje peňažné vyčíslenie všetkých výnosov a nákladov projektu pre spoločnosť a je dôležitým riadiacim nástrojom vnútroštátnych a regionálnych orgánov. Úspešná

„Cieľom analýzy nákladov a výnosov je zabezpečiť konzistentný postup pri hodnotení rozhodnutí

vzhľadom na ich dôsledky. Komisia udáva smer vývoja analýzy nákladov a výnosov.“

▶ PROFESOR MASSIMO FLORIO – PREDSTAVITEĽ UNIVERZITY V MILÁNE, KTORÝ SA POSLEDNÝCH 20 ROKOV ANGAŽOVAL VO VÝVOJI METODIKY ANV

politika založená na dôkazoch vyžaduje vykonávanie investičných rozhodnutí na základe objektívnych a overiteľných metód. Z tohto dôvodu Komisia neustále presadzuje uplatňovanie analýzy nákladov a výnosov pri všetkých projektoch nad 50 miliónov EUR.

Analýza by mala pomôcť posúdiť, či projekt vyžaduje financovanie z EÚ a či sa ho oplatí financovať z EŠIF.

S cieľom zaistiť odsúhlasenie spolufinancovania veľkého projektu však príslušný riadiaci orgán musí sprístupniť určité informácie. Zásady, metódy a kritériá uvedené v novej príručke pomôžu príjemcom, verejným rozhodovacím orgánom a nezávislým posudzovateľom lepšie pochopiť, aký druh informácie sa požaduje na zhodnotenie sociálnych a hospodárskych výnosov a nákladov investičného projektu.

Spoločný prístup

Aktualizovaná príručka sa zameriava na praktické prvky, pričom sa opiera o najnovší vývoj vo vedeckej obci v rámci ekonomickej blahobytu v záujme vykonania dôkladnej analýzy, či bude projekt prínosom pre spoločnosť. Je zameraná na široký rad používateľov vrátane administratívnych pracovníkov Komisie, štátnych zamestnancov v členských štátoch a kandidátskych krajinách, zamestnancov finančných inštitúcií a poradcov zapojených do prípravy alebo hodnotenia investičných projektov.

Proces ANV zahŕňa finančnú analýzu, ekonomickú analýzu a posúdenie rizika vybratej investičnej možnosti, ako aj posúdenie vplyvu na životné prostredie. ANV musí preukázať aj zhodu projektu s príslušnými prioritnými osami daného operačného programu a očakávaný prínos k dosiahnutiu konkrétnych cieľov týchto prioritných osí a k dosiahnutiu sociálno-ekonomického rozvoja.

Pre lepšie pochopenie ANV a jej praktické uplatňovanie v rôznych sektoroch, ktorých sa táto príručka týka, existuje množstvo vypracovaných prípadových štúdií v oblastiach, ako je doprava, životné prostredie, energia, širokopásmové pripojenie, výskum a vývoj a inovácie.

▼ VYDANIE PRÍRUČKY ANV

Komisia v júli zorganizovala konferenciu, na ktorej predstavila kľúčovým zainteresovaným stranám aktualizovanú Príručku analýzy nákladov a výnosov investičných projektov financovaných v rámci EFRR a Kohézneho fondu v programovom období 2014–2020.

Cieľom podujatia bolo zdôrazniť, čo je dôležité pri uplatňovaní zásad ANV v oblasti investičných projektov a spôsob, akým sa majú uplatňovať v praxi. Odborníci poukázali na hlavné legislatívne, procedurálne a metodické zmeny týkajúce sa veľkých projektov a prístupu k ANV.

Walter Deffaa, generálny riaditeľ GR pre regionálnu a mestskú politiku, uviedol, že hlavným cieľom príručky ANV je uplatňovať dôslednosť pri praktickom vykonávaní.

Zvýšenie prahových hodnôt a menší počet veľkých projektov

Investičné projekty politiky súdržnosti musia zodpovedať celkovej stratégii Európa 2020 a uplatňovať integrovaný prístup pri využívaní finančných zdrojov EÚ, ako sú fondy EŠIF alebo program Horizont 2020. Potenciálne veľké projekty musia byť v súlade s tematickými cieľmi EÚ, následne s investičnými prioritami, potom s konkrétnymi cieľmi a musia byť hodnotené na základe výsledkov a ukazovateľov. Tento prístup vytvára priame prepojenie medzi projektmi a programami. Výsledky sa dajú zmerať na základe fyzických ukazovateľov.

V programovom období 2014–2020 sa prahové hodnoty zvyšujú (na 75 miliónov EUR pre projekty v oblasti dopravy a energetiky v rámci tematického cieľa 7) a spájajú sa s oprávnenými nákladmi (nie celkovými nákladmi). V dôsledku toho sa zníži počet veľkých projektov. V rokoch 2007 až 2013 sa investovalo takmer 80 miliárd EUR do viac než 1 000 veľkých projektov. Z dôvodu odlišných úrovní prahových hodnôt sa v rokoch 2014–2020 očakáva asi 500 veľkých investičných projektov, ktoré by členské štáty mali vymedziť vo svojich operačných programoch.

Kľúčová úloha odborných znalostí v rámci programu JASPERS

Pri vývoji a hodnotení veľkých projektov hrá kľúčovú úlohu ako nezávislý odborník a poradca program JASPERS. Ide o partnerstvo medzi Komisiou (GR pre regionálnu a mestskú politiku), Európskou investičnou bankou a Európskou bankou pre obnovu a rozvoj. V rámci programu JASPERS sa vykoná posúdenie veľkých projektov a na základe nezávislého hodnotenia kvality, ktoré sa predloží Komisii, sa členským štátom a sektorom zabezpečia rovnaké podmienky. V tejto súvislosti môžu pomôcť pri zaistení riadnej prezentácie projektov, aby na základe nezávislého hodnotenia kvality mali lepšie šance na schválenie.

JASPERS pôsobil ako odborný poradca GR pre regionálnu a mestskú politiku pri príprave príručky ANV, pričom prispel najmä v praktických otázkach týkajúcich sa veľkých projektov v oblasti infraštruktúry a zdôraznil najlepšie postupy a všeobecné chyby pri vykonávaní ANV. V budúcnosti chce Komisia spolu s programom JASPERS zriadiť pravidelné fóra v oblasti ANV na výmenu najlepších postupov a skúseností pri vykonávaní ANV a naďalej zlepšovať proces hodnotenia investičných projektov.

▶ TÚTO PRÍRUČKU SI MÔŽETE STIAHNUŤ NA STRÁNKE
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf

► MERANIE POKROKU V PLNENÍ CIEĽOV STRATÉGIE EURÓPA 2020

Desaťročná stratégia EÚ v oblasti zamestnanosti a rastu – Európa 2020 – odštartovala v roku 2010 a jej cieľom je vytvoriť podmienky pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. Index stratégie Európa 2020 hodnotí údaje z prvých piatich rokov stratégie v záujme zabezpečenia jej efektívnosti ako stratégie po období krízy pre členské štáty a regióny.

Index sleduje päť hlavných cieľových oblastí stratégie Európa 2020, a to zamestnanosť, vzdelávanie, boj proti chudobe, inovácie, zmena klímy a energetická udržateľnosť. Pri každom celi sa v rámci indexu udeľuje členským štátom, regiónom a mestám počet bodov v závislosti od ich vzdialenosti od dosiahnutia týchto cieľov.

Prehľad EÚ

Počas prvých štyroch rokov stratégie Európa 2020 sa dosiahol pokrok pri dosahovaní väčšiny cieľov EÚ a vnútroštátnych cieľov. V dôsledku hospodárskej krízy sa však v mnohých krajinách takmer nezmenila miera zamestnanosti a chudoby. Šesť členských štátov zaznamenalo zhoršenie výkonnosti, pričom Cyprus zažil najväčší pokles o deväť indexových bodov a Grécko aj Portugalsko prišli o tri body.

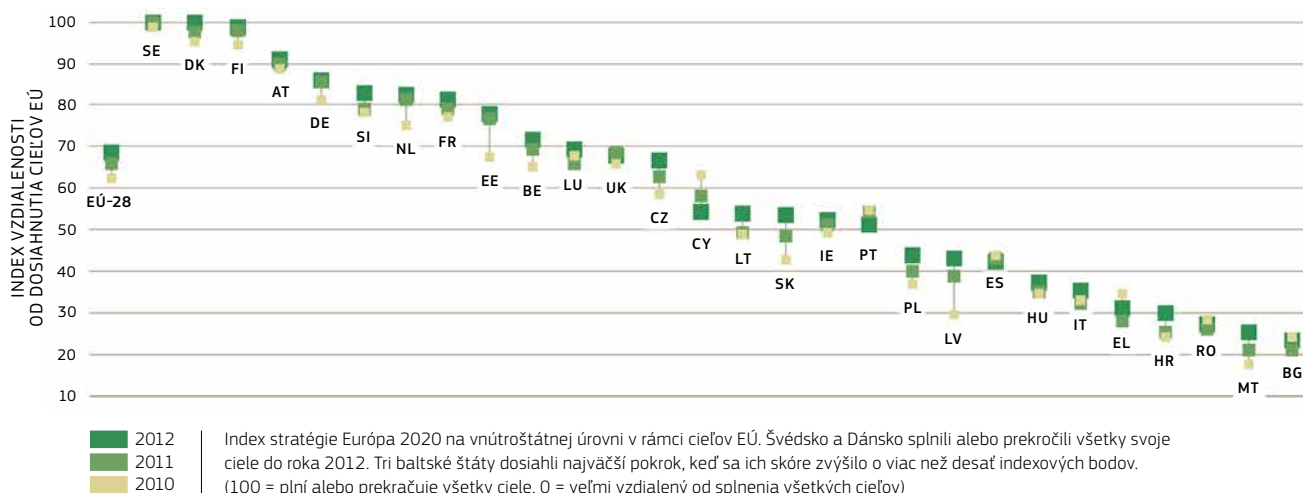
Regionálny vplyv

Analýza poskytuje aj pohľad na výkonnosť regiónov v EÚ. Odlišné výkonnosti v jednotlivých regiónoch – a to aj v rámci tej istej krajiny – vytvárajú príležitosť na určovanie a výmenu osvedčených postupov.

Podľa kategorizácie regiónov v rámci politiky súdržnosti sú miery zamestnanosti, miery vysokoškolského vzdelania a podiely výskumu a vývoja na HDP výrazne nižšie v „menej rozvinutých“ regiónoch, zatiaľ čo „rozvinutejšie“ regióny dosahujú celkovo vyššie skóre vo všetkých ukazovateľoch stratégie Európa 2020.

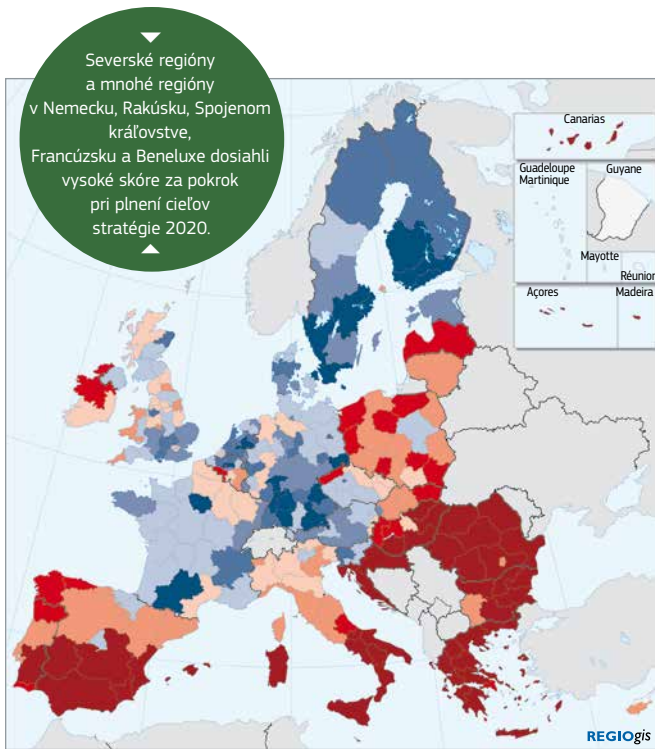
Z indexu navyše vyplýva, že regióny hlavných miest dosahujú v jednotlivých krajinách často najvyššiu výkonnosť. Rozdiel medzi výkonnosťou regiónu hlavného mesta a druhým najlepším regiónom je priepastná v Bulharsku, Rumunsku a na Slovensku. Regióny hlavného mesta v Rumunsku a Bulharsku dosahujú lepšie výsledky než mnoho členských štátov EÚ-15, ako je Španielsko, Grécko a Taliansko. Región Bratislava má dokonca lepšie výsledky než 21 členských štátov. Z analýzy vyplýva, že veľké mestá dosahujú vyššie skóre indexu než menšie mestá, predmestia a vidiecke oblasti. Veľké mestá v Holandsku, Švédsku

INDEX STRATÉGIE EURÓPA 2020 5 HLAVNÝCH CIEĽOV EÚ, 2010–2012

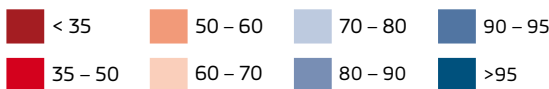
Zdroj: Európska komisia na základe údajov z Eurostatu a EEA

INDEX STRATÉGIE EURÓPA 2020 – 4 HLAVNÉ CIELE EÚ, 2012

INDEX VZDIALENOSTI OD DOSIAHNUTIA CIEĽOV EÚ

100 = plní alebo prekračuje všetky ciele

0 = najviac vzdialený od splnenia všetkých cieľov

Priemer v EÚ = 71,4

Zdroj: Európska komisia na základe údajov z Eurostatu a EEA

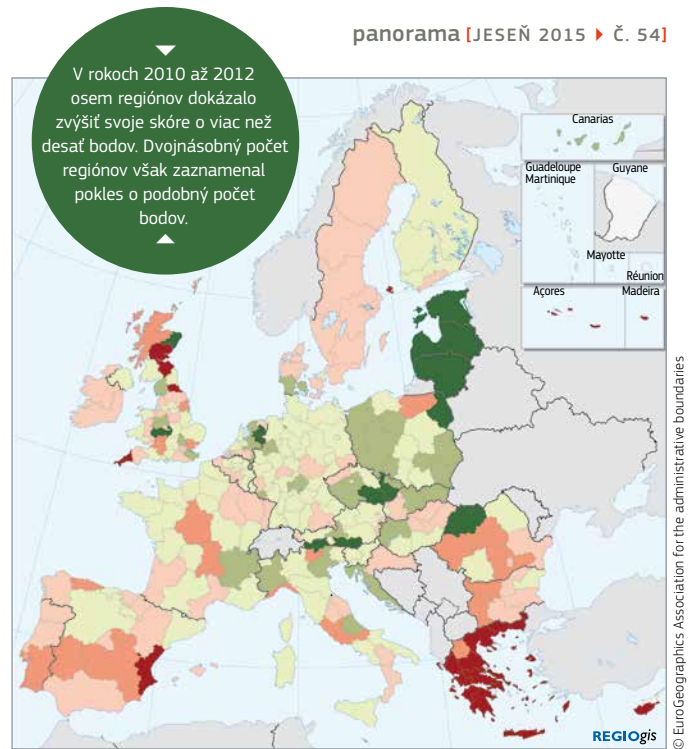
a Fínsku už dosiahli ciele stratégie Európa 2020 v oblasti zamestnanosti, vzdelávania a zníženia chudoby.

Tento rozdiel je spôsobený najmä lepšími príležitosťami na zamestnanie, lepšími vzdelávacími možnosťami a nižšou mierou chudoby v mestách v kohéznych krajinách ⁽¹⁾. Na druhej strane, mestá v nekohéznych krajinách čelia vysokej miere chudoby a vylúčenia a nízkej miere zamestnanosti, lebo ľudia so vzdelaním a vyššími príjmami sa sťahujú do predmestí a centrá miest priťahujú vysoký podiel chudobných a nezamestnaných.

Dosiahnutie cieľov 2020

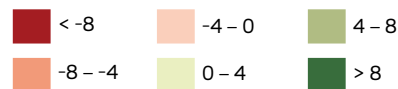
Analýza pomáha určovať výzvy podmieňujúce úspešné vykonávanie stratégie Európa 2020. Podľa očakávania sa zistilo, že hospodárska kríza sťažila dosiahnutie cieľov v oblasti zamestnanosti a zníženia chudoby a naďalej ich v niektorých krajinách sťažuje. Pokiaľ ide o výskum a vývoj, celkovo sa

(1) Krajiny s HND na obyvateľa nižším ako 90% priemeru EÚ, ktoré preto majú nárok na podporu z Kohézneho fondu v období 2014–2020 (Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Estónsko, Grécko, Chorvátsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko).

ZMENA INDEXU STRATÉGIE EURÓPA 2020 – 4 HLAVNÉ CIELE EÚ, 2010–2012

ZMENA INDEXU VZDIALENOSTI OD DOSIAHNUTIA CIEĽOV EÚ

>0 = dosiahol pokrok v plnení cieľov

≤0 = nedosiahol pokrok v plnení cieľov

Priemer v EÚ = 3

Zdroj: Európska komisia na základe údajov z Eurostatu a EEA

dosiahol výrazný pokrok, ale tento trend musí byť výraznejší, aby sa dosiahol cieľ stratégie 2020 v tejto oblasti. Inovácie zostávajú koncentrované na jednom mieste a nevykazujú známky prenikania do menej rozvinutých regiónov. EÚ dosahuje pokrok, pokiaľ ide o ciele v oblasti obnoviteľnej energie a zníženia emisií skleníkových plynov, čo je však sčasti spôsobené poklesom dopytu po energii v súvislosti s krízou. Pokrok v plnení cieľa v oblasti vzdelávania je povzbudivý, ale návrat k výraznému rastu zamestnanosti môže brániť tomuto procesu.

Vo všeobecnosti medzinajväčšie výzvy patrí zníženie chudoby a zvýšenie zamestnanosti a inovácií a súčasné zachovanie pozitívnych trendov v ostatných cieľových oblastiach. Prostredníctvom investícií v rámci politiky súdržnosti EÚ, ktoré tvoria tretinu rozpočtu EÚ, do kľúčových oblastí v súlade so stratégiou Európa 2020 index pomôže usmerniť členské štáty a regióny, aby maximalizovali vplyv financovania z EÚ zameraním sa na špecifické výzvy a potreby v oblasti rozvoja.

VIAC INFORMÁCIÍ

<http://europa.eu/!wy97Wg>

Pozrite si aj článok v časopise *Panorama* č. 52, strana 24:

<http://europa.eu/!YB78tb>

Celkové investície:
2 200 000 EUR

Podiel holdingového
fonde JERÉMIE:
700 000 EUR

► FONDY RIZIKOVÉHO KAPITÁLU V OBLASTI IKT PREDSTAVUJÚ NOVÉ ÚSPEŠNÉ PODNIKY

Incredibluje využíva informačné a komunikačné technológie na vytvorenie online trhu na prenájom jacht v Stredozemnom mori, čím prispieva k dostupnosti dovoleniek na jachtách pre všetkých.

Incredibluje je jedným zo 45 začínajúcich inovačných podnikov, ktoré sú financované z fondov rizikového kapitálu prostredníctvom iniciatívy JERÉMIE v Grécku organizovanej v rámci Európskeho investičného fondu a ktoré sú spolufinancované v rámci gréckeho operačného programu Digitálna konvergencia, z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a súkromného kapitálu.

V rámci Incredibluje, ktorý odštartoval pred tromi rokmi, sa vytvorila komplexná platforma, ktorá umožňuje online prenájom lodí, a tým vyvracia tradičný názor, že dovolenka na jachte je drahá a vyžaduje určité skúsenosti. Online služby umožňujú klientom, aby si vybrali destináciu, typ lode a dátum prenájmu. Dovolenkár si môže vybrať jachtu, ktorá vyhovuje jeho požiadavkám, a po potvrdení prenájmu mu Incredibluje na základe rezervácie vyberie jedného z 200 skúsených kapitánov.

Podľa **Antoniosa Fiorakisa**, zakladateľa a výkonného riaditeľa Incredibluje, „dovolenkári sú presýtení každoročným trávením dovolenky v tradičných ubytovacích zariadeniach a v súčasnosti nastáva celosvetový trend vyskúšať aj niečo iné než hotelové ubytovanie. Incredibluje ponúka alternatívny spôsob trávenia dovolenky a miesto rovnakého pohľadu z hotela ponúka za tú istú cenu neopakovateľný výhľad z jachty.“

Po úspešnom trojročnom pôsobení spoločnosť získala ďalších 1,6 milióna EUR z prostriedkov, ktoré poskytlo konzorcium investorov a fond JERÉMIE Openfund II.

Iniciatíva JERÉMIE

Fondy rizikového kapitálu v oblasti IKT JERÉMIE zahŕňajú investície do prenosu technológií do praxe, ako aj do počiatočného štádia IKT spoločností, čím sa využívajú štrukturálne fondy Európskej únie na financovanie malých a stredných podnikov vo forme vlastného kapitálu. Cieľom je rozvoj inovačných spoločností špecializujúcich sa na informačné a komunikačné technológie (IKT), ktoré prispievajú k rastu digitálneho podnikateľského ekosystému v Grécku v období súčasnej hospodárskej krízy.

V súčasnosti Incredibluje ponúka 850 jacht v Grécku a celkovo prevádzkuje 2 100 jacht v Stredozemnom mori, v Chorvátsku, Turecku a Španielsku. Nové investície pomôžu spoločnosti, aby expandovala do celého Stredozemia a znásobila svoje rezervácie. Úspech spoločnosti stojí na úspešnom využívaní prostriedkov iniciatívy JERÉMIE v Grécku, ktorá poskytuje nové príležitosti na podporu a posilnenie otvorenosti, inovácií a digitálneho podnikania, ako aj posun k digitálnemu hospodárstvu.

► VIAC INFORMÁCIÍ
www.incredibluje.com

▶ DÁNSKO

▶ ZAČÍNAJÚCI PODNIK VYVÍJA BEZPILOTNÉ LIETADLO NA ZÁCHRANNÉ A SLEDOVACIE AKCIE NA MORI

Dánska spoločnosť vyvíja špeciálne bezpilotné lietadlá, ktoré sa dajú používať na mori a dokážu automaticky pristávať na plaviacich sa lodiach.

CumulusOne je nový typ technicky vyspelého bezpilotného lietadla, ktoré bolo špeciálne vyvinuté na prevádzku na mori a na pomoc pri činnostiach, ako sú záchranné akcie na mori, varovanie pred pirátmi a environmentálne prieskumy. Práve v týchto oblastiach sa tradične vynakladajú milióny na používanie špeciálnych lietadiel alebo helikoptér.

Spoločnosť Little Smart Things so sídlom v meste Bornholm v Dánsku bola založená v januári 2013 s cieľom vyvinúť diaľkové riešenia na získavanie leteckých snímok a videí a veľkú príležitosť našla práve v námorníctve. Pri úprave civilných bezpilotných lietadiel na používanie na mori bolo nevyhnutné vyvinúť veľmi odolný stroj s moderným GPS systémom a schopnosťou automatického pristávania.

V priebehu 18 mesiacov spoločnosť vyvinula bezpilotné lietadlo CumulusOne, ktoré má hmotnosť menej než dva kilogramy a trup má vyrobený z uhlíkových a kevlarových vlákien. Je navrhnuté s pevným krídlom, ale nepotrebuje pristávaciu dráhu a je schopné vertikálneho zostupu a pristátia na veľmi malej pohybujúcej sa ploche.

Bezpilotné lietadlo dokáže letieť tri hodiny bez pristátia a odolá vetru s rýchlosťou 12 metrov za sekundu. Bepilotné lietadlá sú projektované tak, aby dokázali pristáť aj na veľmi malých lodiach bez pristávacej plochy pre helikoptéry alebo iných pristávacích zariadení. Moderná GPS technológia a prispôbený navigačný systém umožňujú plne automatické pristávanie.

Lietadlo CumulusOne je úplne nezávislý systém, ktorý sa vojde do škatule. Po naplánovaní akcie sa lietadlo manuálne vypustí, vykoná svoju misiu a vertikálne pristane s vysokou presnosťou a bez pristávacej dráhy. Vďaka týmto vlastnostiam je lietadlo CumulusOne užitočný nástroj určený na činnosti, ako je vyhľadávanie a záchrana na mori, záchrana osôb vypadnutých cez palubu, riadenie núdzových situácií

súvisiacich s ľadom, prevencia pirátstva a monitorovanie životného prostredia.

Bezpilotné lietadlo je výsledkom úzkej spolupráce medzi katedrou astronómie na Dánskej technickej univerzite a univerzitou v Aalborgu, ktoré pomáhali vyvinúť presné GPS senzory a matematické modely potrebné pre automatické pristávanie na lodiach. Lietadlo CumulusOne má veľké užitočné zaťaženie, ktoré znesie hmotnosť do 600 g. Poskytuje preto veľa možností na ďalšiu úpravu a modernizáciu nových senzorov.

Spoločnosť Little Smart Things získala grant z dánskeho fondu pre inovácie na rozvoj projektu a ďalšiu podporu získa z EFRR. Zakladateľ a výkonný riaditeľ CEO **Esben Nielsen** získal v Dánsku cenu Podnikateľ roka 2014.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ

<http://littlesmartthings.com/>

Celkové náklady:

255 000 EUR

Príspevok EÚ:

102 000 EUR

PROGRAM 2016

JANUÁR

_ Chorvátsko (HR)

1. ROČNÍK FÓRA EUSAIR

JANUÁR

_ Slovinsko (SI)

Podujatie pri príležitosti
zavedenia stratégie EUSALP

JÚN

_ Brusel (BE)

Podujatie na vysokej
úrovni o inteligentnej
špecializácii

Podrobnejšie informácie o týchto podujatiach nájdete
v časti Program na webovej stránke Inforegio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/newsroom/events/

ZOSTAŇTE
PRIPOJENÍ

 http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/

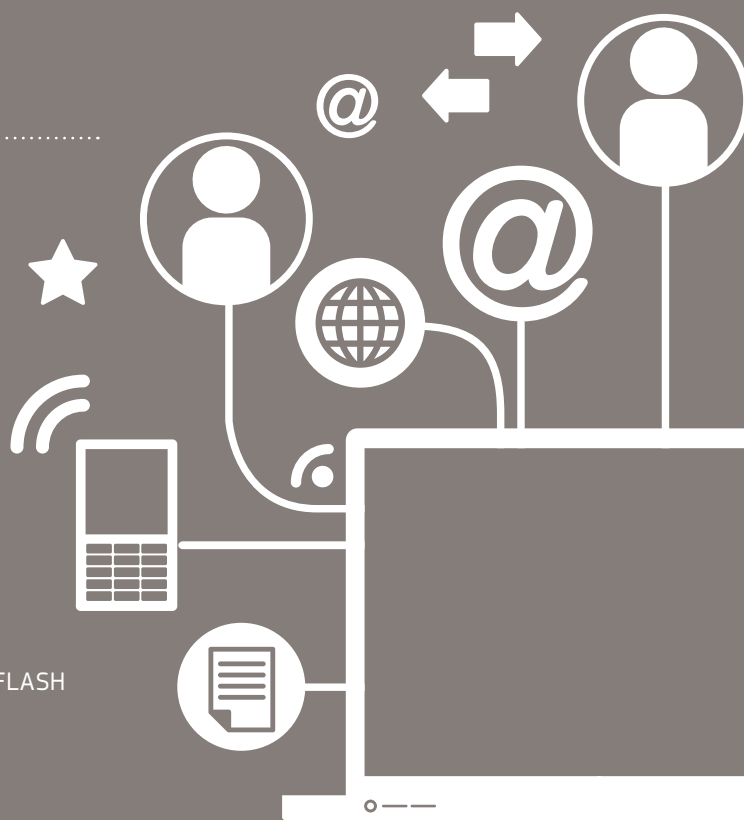
 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Platforma na spoluprácu GR REGIO

 www.flickr.com/euregional

 Prihláste sa na odber nášho zoznamu na rozosielanie REGIOFLASH
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

■ Úrad pre publikácie

Európska komisia,
Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku
Komunikácia – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brussels
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/

